

Ulkoministeriön hallinnonalan talousarvion toimeenpanoasiakirja 2023

**Ulkoministeriö
Utrikesministeriet**

Helmikuu 2023

SISÄLTÖ

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet 2023.....	3
Henkiset voimavarat.....	10
Määrärahat.....	12
Toimintamäärärahat.....	12
Muut määrärahat.....	18
Määrärahatarkistukset vuonna 2023.....	23
Määrärahojen jako vuonna 2023	24

LIITTEET

1. Edustustojen määrärahajako vuonna 2023
2. Momentin 24.90.66 määrärahajako vuonna 2023
3. Momentin 24.01.74 hankekohtainen jako vuonna 2023
4. Sisäisen suunnitelman lomakkeet (ministeriö)

Ulkoministeriön hallinnonalan talousarvion toimeenpanoasiakirja perustuu pääministeri Marinin hallitusohjelmaan ja toimintaa ohjaaviin valtioneuvoston selontekoihin ja linjauksiin ja vuoden 2023 talousarvioon. Näiden pohjalta on hallinnonalalle määritelty vuodelle 2023 hallinnonalan vaikuttavuus- ja tulostavoitteet, jotka ohjaavat hallinnonalan toimintaa ja voimavarojen kohdentamista.

Ministeriön linjausten mukaisesti periaatteena on tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä kestävän kehityksen toteutuminen ministeriön kaikessa toiminnassa.

Ulkoministeriö noudattaa kaikessa toiminnassaan seuraavia arvolauseita:

- **Työskentelemme Suomen ja paremman maailman puolesta.** Edistämme Suomen ja suomalaisten turvallisuutta, menestymistä ja hyvinvointia. Rakennamme oikeudenmukaista ja kestävästä maailmaa.
- **Etsimme uusia näkökulmia.** Maailma muuttuu - niin mekin. Uskallamme kyseenalaistaa ja kokeilemme rohkeasti. Kehitymme jatkuvasti ja keskitymme olennaiseen.
- **Löydämme ratkaisut yhdessä.** Keskustelemme avoimesti toistemme näkemyksiä arvostaen. Jaamme tietoa ja osaamistamme ja luomme kumppanuuksia. Suomalaiset ratkaisut auttavat koko maailmaa.
- **Saamme erilaisuudesta voimaa.** On rikkaus, että tulemme monenlaisista taustoista ja teemme erilaisia tehtäviä. Jokaisen työpanos on tärkeä, ja kaikkia tarvitaan onnistumiseen. Yhdessä olemme enemmän.

Talouksyksikön resurssisuunnittelun laatimaa ehdotusta hallinnonalan talousarvion toimeenpanoasiakirjaksi on käsitelty osastojen kommentointikierroksella viikoilla 6-7 sekä ministeriön johtoryhmän virkamieskokoontumisessa 14.2.2023.

Toimintaympäristö ja hallinnonalan tavoitteet 2023

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan peruslinja on vakaa ja ennustettava. Se perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, yhteistoimintaan ja vaikuttamiseen Euroopan unionissa (EU) sekä sääntöpohjaiseen kansainväliseen järjestelmään ja kansainväliseen oikeuteen nojaavaan monenkeskiseen yhteistyöhön.

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan päämäärä on vahvistaa Suomen kansainvälistä asemaa, turvata itsenäisyys ja alueellinen koskemattomuus, vahvistaa Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia sekä ylläpitää yhteiskunnan toimivuutta. Ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu hyviin kahdenvälisiin suhteisiin, aktiiviseen vaikuttamiseen Euroopan unionissa (EU) ja tehokkaaseen monenkeskiseen yhteistyöhön ja kansainvälisen oikeuden kunnioittamiseen ja vahvistamiseen.

Turvallisuuspoliittisen uudelleenarvioinnin seurauksena Suomi on päättänyt hakea Pohjois-Atlantin liiton (Nato) jäsenyyttä.

Toimintaympäristö

Suomen ja Euroopan turvallisuus- ja toimintaympäristössä on tapahtunut perustavanlaatuisen muutos Venäjän hyökättyä Ukrainaan. Venäjän hyökkäyssodalla on pitkäkestoisia vaikutuksia turvallisuusympäristöön Euroopassa ja Suomen lähialueilla. Venäjän vaatimukset Euroopan turvallisuusjärjestyksen muuttamisesta kyseenalaistavat Etyjin perusperiaatteita ja heikentävät luottamusta kansainväliseen sääntöperusteiseen järjestelmään. Jännitteiden lisääntyminen heikentää myös Itämeren alueen turvallisuustilannetta ja sen ennakoitavuutta.

Toteutuessaan Suomen Nato-jäsenyys lisää niin Suomen turvallisuutta muuttuneessa toimintaympäristössä kuin Itämeren alueen ja Pohjois-Euroopan vakautta ja turvallisuutta. Suomen vahva puolustus- ja kriisinsietokyky vahvistaa myös Natoa ja liittokunnan yhteistä puolustusta. Puolustusliitto Naton jäsenyyden myötä Suomi on osa Naton yhteistä puolustusta ja siten perustamissopimuksen viidennen artiklan mukaisten turvatukuiden piirissä. Naton jäsenenä Suomi on päättämässä Suomelle keskeisistä turvallisuuspoliittisista kysymyksistä.

Euroopan unioni on Suomen ulkosuhteiden tärkein viitekehys ja vaikutuskanava sekä arvo- ja turvallisuusyhteisö. Suomi vastaa Venäjän hyökkäyssotaan osana unionia. Laaja-alainen pohjoismainen yhteistyö on epävakaassa kansainvälisessä toimintaympäristössä yhä tärkeämpää. Suomen suhteet Yhdysvaltoihin vahvistuvat merkittävästi muuttuneessa turvallisuuspoliittisessa tilanteessa. Venäjän hyökkäyssota vaikuttaa Suomen ja Venäjän kahdenvälisiin suhteisiin ja yhteistyömahdollisuuksiin laaja-alaisesti. Sodan vaikutukset heijastuvat turvallisuuden ohella laajasti myös globaaliin kehitykseen.

Venäjän hyökkäyssodalla on vaikutusta myös suurvaltojen ennestään jännitteisiin suhteisiin. Kiinan asemoituminen Venäjän hyökkäyssotaan tulee vaikuttamaan Kiinan kansainväliseen asemaan. Toisaalta Yhdysvaltojen ja EU:n suhde on tiivistynyt entisestään Venäjän hyökkäyssodan seurauksena. Afrikan ja Lähi-idän alueen merkitys EU:n naapureina ja strategisina kumppaneina kasvaa, samalla myös tarve tiivistää suhteita muihin keskeisiin kumppanimaihin voimistuu. Muuttuneen turvallisuustilanteen vuoksi Euroopan itäisen naapuruston ja Länsi-Balkanin kehitys vaatii erityistä seurantaa. Arktisen alueen geopolitiittinen, ympäristöllinen ja taloudellinen merkitys kasvaa edelleen.

Globaalit haasteet, kuten ilmastonmuutos, pandemiat sekä teknologisen kehityksen murros, vaikuttavat toimintaympäristöömme itsenäisinä ilmiöinä. Pariisin ilmastopimus ja kestävän kehityksen tavoitteet määrittelevä Agenda2030 antavat perusteet lähivuosien kansainväliselle yhteistyölle ja Suomen toiminnalle. Ilmastonmuutoksen, luonnon monimuotoisuuden kadon ja Covid-19 -pandemian myötä lisääntyneet kehityshaasteet vaikeuttavat globaalista Agenda2030 kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttamista. Kehittyvät maat ovat merkittävä osa kansainvälistä ratkaisua kestävän kehityksen saavuttamiseksi. Samanaikaisesti humanitaarisen avun tarpeet nousevat. Globaalit ruokaturvaan ja energia- ja luonnonvaravaikutuksiin liittyvät kysymykset tulevat olemaan keskeisiä.

Kauppapolitiikalla on tärkeä tehtävä suomalaisten työn, toimeentulon ja hyvinvoinnin turvaamisessa. Protektionismi, globaalien tuotantoketjujen toimintaan liittyvät haasteet ja sääntöpohjaisen kansainvälisen järjestelmän rapautuminen haastavat kansainvälistä kauppajärjestelmää. Kilpailukyvyn säilyttämiseksi EU:n on kyettävä puuttumaan nykyistä paremmin erilaisiin markkinavääristymiin. Venäjän hyökkäyssodan seurauksena muuttunut yleiseurooppalainen tilanne ja käyttöön otetut pakotteet, sekä sodan globaalit heijastusvaikutukset vaikuttavat merkittävästi kansainväliseen kauppaan ja Suomen kauppasuhteisiin. Muuttunut geopolitiittinen tilanne ja suurvaltakilpailu lisäävät kansainvälisten markkinoiden epävarmuutta ja vaikeuttavat myös suomalaisyritysten toimintaa. Tarve edistää suomalaisyritysten pääsyä korvaaville markkinoille ja mahdollisuuksia monipuolistaa arvoketjujaan on kasvava. EU:n ja muiden maiden elvyttävät toimet voivat myös edelleen tarjota uusia markkinoita myös suomalaisyrityksille.

Hallinnonalan tavoitteet 2023

Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikka perustuu ihmisoikeuksien, oikeusvaltioperiaatteen, demokratian ja tasa-arvon edistämiseen kaikessa toiminnassa. Ulkoasiainhallinto palvelee koko valtioneuvoston, kansalaisia, yrityksiä, järjestöjä, mediaa ja muita yhteistyökumppaneita. Ulkoasiainhallinnon toiminta nojaa kattavaan edustustoverkkoon. Muuttuva ympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta ennakkointia, seurantaa, analyysiä, strategista viestintää ja resurssien joustavaa käyttöä. Ulkoasiainhallinnon keskeiset vaikuttamisen välineet ovat tehokas kahden- ja monenväläinen diplomatia eri tasoilla sekä tuloksellinen viestintä. Ulkoasiainhallinto hyödyntää toiminnassaan enenevästi digitaalisia ratkaisuja.

Suomi toimii Barentsin euroarktisen neuvoston (BEAC) puheenjohtajana vuosina 2021-2023, jäsenenä YK:n ihmisoikeusneuvostossa vuosina 2022-2024, Etelämanner-sopimuksen (ATCM) puheenjohtajana 2022-2023 ja Itämeren maiden neuvoston (CBSS) puheenjohtajana 2023-2024.

Yhteiskunnalliset vaikuttavuustavoitteet

Ulkoasiainhallinto

- edistää Suomen ja suomalaisten turvallisuutta ja hyvinvointia
- edistää Agenda2030:n toimeenpanoa ja toimii ilmastonmuutoksen torjumiseksi
- edistää sääntöpohjaista kansainvälistä järjestelmää
- työskentelee ihmisoikeuksien, tasa-arvon, demokratian ja oikeusvaltiokehityksen vahvistamiseksi
- edistää Suomen kasvua tukevia avoimia taloussuhteita ja tukee suomalaisyritysten osallistumista kansainväliseen kauppaan ja arvoketjuihin
- palvelee.

Hallitusohjelman pohjalta hallinnonalalle on asetettu vuodelle 2023 tulostavoitteet, jotka tukevat edellä esitettyjä yhteiskunnallisia vaikuttavuustavoitteita.

Tulostavoitteet 2023

Vahvistamme Suomen kansainvälistä asemaa ja turvallisuutta muuttuvassa maailmanpoliittisessa tilanteessa. Tavoitteena on yhtenäinen, arvoihinsa nojaava, vahva ja toimintakykyinen EU, jolla on kyky ratkaista globaaleja haasteita ja edistää omia tavoitteitaan.

Toimenpiteet:

- Varmistetaan johdonmukainen, oikea-aikainen ja vaikuttava kannanmuodostus EU:n yhteiseen ulko- ja turvallisuuspolitiikkaan.
- Etsitään tapoja parantaa EU:n yhtenäisyyttä, arvopohjaa, toimintakykyä ja globaalia vaikuttavuutta hyödyntäen mm. EU:n ulkosuhdevälineiden strategista käyttöä, määränemmistöpäätöksiä sekä EU-rahoituskehysten välitarkastelua.
- Jatketaan toimia oikeusvaltioperiaatteen vahvistamiseksi.
- Edistetään kauppapolitiisin keinoin Suomen kilpailukykyä sekä suomalaistoimijoiden hyötymistä EU-ulkosuhderahoituksesta, ml. tukemalla Global Gateway -strategian toimeenpanoa.
- Vaikutetaan EU:n kauppapolitiikan ja kauppasuhteiden kehittämiseen.
- Vaikutetaan EU:n arktisen politiikan sisältöön ja toimeenpanoon.
- Edistetään EU:n laajentumispolitiikkaa ja tuetaan jäsenyyttä tavoittelevien maiden työtä jäsenyyssuhteiden täyttämiseksi.
- Vahvistetaan EU:n asemaa sen lähialueilla kehittämällä Euroopan poliittisen yhteisön (EPY) puitteissa tehtävää yhteistyötä.
- Vaikutetaan keskusteluun EU:n avoimesta strategisesta autonomiasta muuttunut toimintaympäristö huomioon ottaen.
- Edistetään Suomen intressejä energian ulkosuhteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Tuemme johdonmukaisesti monenkeskistä sääntöpohjaista järjestelmää ja yhteistyötä sekä toimimme kansainvälisen oikeuden, demokratian, oikeusvaltion ja ihmisoikeuksien, erityisesti naisten ja tyttöjen oikeuksien, vahvistamiseksi. Vaikutamme monenkeskisen sääntöpohjaisen kauppajärjestelmän ylläpitoon ja kehittämiseen.

Toimenpiteet:

- Toimitaan YK:n aseman ja toimintakyvyn tehostamiseksi, sääntöpohjaisen järjestelmän ja monenkeskisen yhteistyön vahvistamiseksi mm. EU-yhteistyössä.
- Edistetään ihmisoikeus-oikeuksia, tasa-arvoa, demokratiaa ja oikeusvaltiokehitystä valtioneuvoston ihmisoikeuspoliittisen selonteon mukaisesti mm. hyödyntäen Suomen jäsenyyttä YK:n ihmisoikeusneuvostossa vuosina 2022-2024 sekä viestinnän keinoja.
- Edistetään EU:n liittymistä Euroopan ihmisoikeussopimukseen sekä Istanbulin sopimukseen
- Vahvistetaan tyttöjen ja naisten sekä haavoittuvassa asemassa olevien oikeuksia ja asemaa kahdenvälisesti, monenkeskisesti sekä osana eri rahoitusinstrumentteja.
- Vahvistetaan Suomen korkeaa profiilia ja vaikuttamista vammaisten henkilöiden oikeuksien edistämisessä.
- Edistetään oikeudellisen vastuun toteutumista vakavimmista kansainvälisistä rikoksista sekä humanitaarisen oikeuden kunnioittamista ja tunnettavuutta Suomessa ja kansainvälisesti.
- Toimitaan pakotejärjestelmien kehittämisen ja täytäntöönpanon edistämiseksi.
- Edistetään suomalaisten rekrytoitumista ja ehdokkuuksia EU-, YK- ja muihin kansainvälisiin järjestöihin sekä Suomen kansainvälisiä vaaliehdokkuuksia.
- Toimitaan antarktisen sopimusjärjestelmän turvaamiseksi järjestämällä Etelämanner-sopimuksen osapuolikokous Helsingissä keväällä 2023.
- Valmistaudutaan vuoden 2025 Etyj-puheenjohtajuuteen.
- Tuetaan monenvälisen sääntöperustaisen kauppajärjestelmän vahvistamista ja edelleen kehittämistä.

Vaikutamme Suomen Nato-jäsenyyden toteutumiseen. Valmistaudumme jäsenyyteen tiivistämällä Nato-kumppanuutta ja rakentamalla jäsenyyden edellyttämiä valmiuksia.

Toimenpiteet:

- Jatketaan ja kehitetään laaja-alaista yhteistyötä Naton kanssa laajennettujen mahdollisuuksien kumppanuuden (EOP) sekä Naton, Suomen ja Ruotsin välisen (30+2) yhteistyön muodossa.
- Kehitetään yhteistä tilannetietoisuutta Itämeren alueella Suomen, Ruotsin ja Nato-maiden kesken.
- Edistetään Suomen Nato-liittymissopimuksen mahdollisimman pikaista ratifiointia Turkissa ja Unkarissa.
- Valmistaudutaan liittymään Nato jäsenyyden edellyttämiin Naton jäsenvaltioiden välisiin valtiosopimuksiin.

Syvennämme ulko- ja turvallisuuspoliittista yhteistyötä Ruotsin kanssa ja lisäämme Norjan kanssa tehtävää yhteistyötä. Edistämme Itämeren ja arktisen alueen vakautta ja jatkamme pohjoismaisen yhteistyön syventämistä.

Toimenpiteet:

- Hyödynnetään pohjoismaisia yhteistyömahdollisuuksia erityisesti laajaan turvallisuuteen liittyvissä aiheissa ja kriisinhallinnassa.
- Varmistetaan, että turvallisuuspoliittiset kysymykset otetaan huomioon EU:n Itämeri- ja arktisessa politiikassa.
- Vaikutetaan EU:n Itämeri-strategian toimintaan siten, että strategia saadaan toimimaan aiempaa tehokkaammin ja johdonmukaisemmin ja vastaamaan ajankohtaisiin haasteisiin.
- Edistetään Itämeren alueen alueellista yhteistyötä Itämeren valtioiden neuvoston (CBSS) puheenjohtajuuskauden kautta. Vaikutetaan neuvoston toimintaan siten, että se ottaa huomioon luontevan työnjaon Itämeren alueen muiden toimijoiden kanssa.

- Edistetään alueellista yhteistyötä Barentsin euroarktisen neuvoston puheenjohtajuuden, Pohjoisen ulottuvuuden politiikan ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen IBA-rahoituksen kautta.
- Tuetaan yhteistyötä Arktisessa neuvostossa ja pyritään turvaamaan sen toimintavalmiudet.

Toteutamme tavoitteellista ilmastoulkopolitiikkaa ja tuemme ilmastomuutoksen hillintää ja siihen sopeutumista. Ilmastomuutosta ja luonnon monimuotoisuutta tarkastellaan kokonaisuutena.

Toimenpiteet:

- Edistetään globaalisti siirtymää vähäpäästöisiin/hiilineutraaleihin ja ilmastokestäviin yhteiskuntiin vaikuttamalla relevantteihin toimijoihin, yritys yhteistyötä edistäen.
- Kasvatetaan ilmastorahoitusta ja sen tasapuolista jakaamaa hillintä- ja sopeutumisrahoituksen kesken.
- Vaikutamme EU:n kauppasopimusten ympäristöön, työelämänoikeuksiin ja vastuulliseen liiketoimintaan liittyvien sopimusmääräysten sekä yleisen tullietuusjärjestelmän (GSP) toimeenpanoon tavalla joka parantaa niiden vaikutuksia kestävään kehitykseen.
- Tuemme ympäristö- ja ilmastotuotteiden ja -palveluiden vapauttamista EU:n vapaakauppasopimuksissa ja WTO:ssa..
- Vaikutetaan kauppaan liittyviin ympäristö- ja ilmastoaloitteisiin, kuten hiilirajamekanismi ja metsäkatovapaat tuotantoketjut, sekä edistetään keskustelua kiertotaloudesta. Vaikutetaan kauppaan liittyviin ympäristö- ja ilmastoaloitteisiin, kuten hiilirajamekanismi ja metsäkatovapaat tuotantoketjut, sekä tuetaan kiertotaloutta edistäviä
- Edistetään bio- ja kiertotalouden sekä cleantech-yritysten vientiä Team Finland (TF) -toiminnan kautta.
- Korostetaan polaariyhteistyössä ilmastomuutoksen, alkuperäiskansojen ja alueen väestön asemaa ja osallistumismahdollisuuksia sekä kestävä kehitystä.

Toteutamme ihmisoikeusperustaista kehityspolitiikkaa, joka poistaa köyhyyttä ja vähentää eriarvoisuutta.

Toimenpiteet:

- Edistetään etenkin naisten ja nuorten yritys- ja innovaatiotoimintaa kehittyvissä maissa. Vahvistetaan yritysvastuuta kehittyvissä maissa niin rahoituksen kuin politiikkavaikuttamisen kautta.
- Syvennetään monenkeskistä innovaatioyhteistyötä ja edistetään teknologian, innovaatioiden ja sukupuolten välisen tasa-arvon yhteyttä osana multivaikuttamista.
- Vahvistetaan Suomen painoarvoa koulutusalan kehityspolitiikan toimijana ja konkreettista osallistumista globaalin oppimisen kriisin ratkaisuihin.
Vahvistetaan työtä demokratian ja oikeusvaltiokehityksen sekä kansalaisyhteiskunnan tilan edistämiseksi kehittyvissä maissa.
- Jatketaan yksityisen sektorin kehitysyhteistyöinstrumenttien kehittämistä, jotta ne edistävät innovaatioita, toimivat tehokkaasti ja edistävät kehityspoliittisia tavoitteita ja ihmisoikeuksien toteutumista sekä suomalaisen yrityskehityksen osallistumista kehityspolitiikan toimeenpanoon.

Osallistumme konfliktien ennaltaehkäisyyn ja rauhanvälitykseen ja -rakennukseen sekä kansainväliseen kriisinhallintaan.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan Suomen osallistumista kansainväliseen sotilaalliseen ja siviilikriisinhallintaan huomioiden hallitusohjelman, ulko- ja turvallisuuspoliittisen selonteon ja parlamentaarisen kriisinhallintakomitean suositukset sekä toimintaympäristön muutokset.
- Osallistutaan aktiivisesti siviilikriisinhallinnan kehittämistyöhön EU:n ja muiden organisaatioiden puitteissa.
- Edistetään Suomen aktiivista roolia rauhanprosesseissa ja dialogeissa mm. tukemalla Serbian ja Kosovon välistä vuoropuhelua suhteiden normalisoimiseksi ja vahvistetaan strategista yhteistyötä keskeisten rauhanvälityskumppanien kanssa.
- Vahvistetaan naisten ja nuorten roolia ja osallistumista rauhanvälitykseen ja rauhanprosesseihin kansallisen Naiset, rauha ja turvallisuus - sekä nuoret, rauha ja turvallisuus -toimintaohjelmien mukaisesti.
- Vahvistetaan ulkoasiainhallinnon osaamista ja osallistumista rauhanvälitykseen liittyvissä kysymyksissä.

Edistämme kansainvälistä yhteistyötä monipuolistuviin turvallisuusuhkiin varautumisessa ml. uusien teknologioiden kehitykseen liittyvät turvallisuusuhat, hybridi- ja kybervaikuttaminen ja terrorismin torjunta.

Toimenpiteet:

- Edistetään hybridiuhkien torjuntaan liittyvää kansainvälistä yhteistyötä EU:n ja Nato-kumppanuuden puitteissa sekä samanmielisten maiden kesken.
- Tuetaan kansainvälistä terrorismin vastaista yhteistyötä ml. sopimukset ja velvoitteet sekä toimitaan aktiivisesti terrorismin ennalta ehkäisemiseksi ja torjumiseksi mm. YK:n, EU:n, Etyjin ja Euroopan neuvoston piirissä.
- Tuetaan kansainvälistä terrorismin torjuntaa edistäviä toimenpiteitä erityisesti alueilla, joiden terrorismitilanteella on vaikutuksia Suomeen.
- Vaikutetaan kansainvälisen kyber- ja teknologiapolitiikan kannalta keskeisten kansainvälisten organisaatioiden; erityisesti YK:n, EUn, Naton ja Etyjin, ja yhteistyöfoorumien toimintaan, erityisesti kansainvälisen normien ja standardien kehittämisen osalta.
- Osallistutaan kansallisten ja kansainvälisten terrorismintorjunnan yhteistyöryhmien työhön ja kansallisen terrorismin torjunnan strategian täytäntöönpanoon sekä huolehditaan kansainvälisen yhteistyön koordinoinnista.

Toimimme kansainvälisen asevalvontajärjestelmän vahvistamiseksi. Painotamme asevalvontasopimusten noudattamista ja luottamusta lisääviä toimia erityisesti Suomen lähialueilla.

Toimenpiteet:

- Edistetään vuoropuhelua ja luottamista lisääviä toimia ydinasevalvonnassa kansainvälisillä foorumeilla ja kahdenvälisesti.
- Tehostetaan toimia joukkotuhouksien leviämisen estämiseksi ja niistä koituvien uhkien torjumiseksi.
- Toimitaan aktiivisesti pien- ja muiden tavanomaisten aseiden laittoman leviämisen estämiseksi.
- Edistetään autonomisia asejärjestelmiä koskevan sääntelyn kehittämistä.

Vahvistamme edelleen suhteita keskeisiin eurooppalaisiin kumppaneihin ja Yhdysvaltoihin.

Toimenpiteet:

- Syvennetään kontakteja Yhdysvaltain hallintoon ja vaikuttajiin laaja-alaisesti Suomen tavoitteiden edistämiseksi. Toimeenpannaan osavaltioyhteistyötä.
- Tuetaan EU:n transatlanttista suhdetta ja vaikutetaan dialogin sisältöön.
- Vaikutetaan EU:n yhteiseen kauppapolitiikkaan ja kaupallis-taloudelliseen yhteistyöhön transatlanttisissa suhteissa (ml. TTC) siten, että EU:n toiminta on avointa kauppaa tukevaa ja transatlanttisia kumppaneita tähän sitouttavaa.
- Haetaan aktiivisesti yhteistyöpohjaa eurooppalaisiin kumppaneihin Suomelle tärkeiden tavoitteiden edistämiseksi ja panostetaan tapaamisten ja vierailujen sisältökysymyksiin.

Ylläpidämme tiiviitä ja toimivia suhteita Kiinaan EU:n politiikkalinjausten puitteissa.

Toimenpiteet:

- Vaikutetaan EU:n yhteiseen Kiina-politiikkaan Suomen intressien pohjalta. Tuemme EU:n yhtenäisyyttä suhteessa Kiinaan..
- Tiivistetään Aasiaa ja erityisesti Kiinaa koskevaa viranomaiskoordinaatiota ja ylläpidetään ajantasaista tilannekuvaa.
- Edistetään EU:n Kiina-politiikassa markkinoiden toimintaa ja Kiinan markkinoille pääsyä tukevia tavoitteita.
- Edistetään kahdenvälisesti suomalaisyritysten pääsyä Kiinan markkinoille.

Tiivistämme suhteita Aasian nouseviin talouksiin, erityisesti Intiaan ja muihin samanmielisiin kumppanimaihin.

Toimenpiteet:

- Järjestetään säännölliset poliittiset ja kaupallistaloudelliset konsultaatiot.
- Tiivistetään kahdenvälisiä vierailuvaihtoa.
- Vahvistetaan Suomen asemaa nouseville talouksille hyödyllisenä kumppanina vauhdittamalla mm. korkean teknologian yhteistyötä.
- Edistetään EU:n käynnissä olevia vapaakauppasopimusneuvotteluja Intian ja Indonesian kanssa tavoitteena neuvottelujen päättäminen ja sopimusten voimaan astuminen mahdollisimman nopeasti.
- Edistetään uudelleenkäynnistyneitä neuvotteluja Thaimaan kanssa. Suhtaudutaan positiivisesti tunnusteluihin käynnistää keskeytetyt kauppasopimusneuvottelut alueen muiden maiden kanssa (Malesia, Filippiinit).

Monipuolistamme ja syvennämme suhteita Afrikkaan Suomen Afrikka-strategian mukaisesti.

Toimenpiteet:

- Jatketään työtä johdonmukaisuuden ja vaikuttavuuden lisäämiseksi ja kehitetään koordinaatiota ulkoministeriön ja laajemmin valtionhallinnon sisällä sekä keskeisten sidosryhmien kanssa.
- Lisätään suunnitelmallisesti poliittista ja taloudellista vuorovaikutusta ja yhteistyötä mm. säännöllisten konsultaatioiden ja poliittisen tason dialogin avulla sekä kasvatetaan kunniakonsuliverkostoa.
- Kehitetään suhteita pitkäaikaisiin kumppanimaihin maastrategioiden mukaisesti.
- Jatketään yhteistyön kehittämistä TF-verkoston ja keskeisten kaupallisten toimijoiden kanssa ja edistetään suomalaisten toimijoiden osallistumasta EU:n Team Europe ja Global Gateway -aloitteisiin.

Jatkamme suhteidemme syventämistä Lähi-idässä ja Persianlahdella.

Toimenpiteet:

- Vastataan alueen maiden kasvavaan Suomi-kiinnostukseen mm. jatkamalla ja säännöllistämällä konsultaatioita.
- Pidetään yllä realistista tilannekuvaa, jonka pohjalta tiivistetään tavoitteellisesti poliittisia suhteita ja edistetään kaupallisia suhteita yhdessä TF-verkoston kanssa.
- Jatketään fokuoitoita ja kysyntävetoista tukea alueen maiden pyrkimyksille vakauttaviin toimiin ja yhteisiin mekanismeihin.

Ylläpidämme tarvittavia yhteistyökanavia Venäjän kanssa kahdenvälisissä suhteissa mm. rajaturvallisuuteen, rikostorjuntayhteistyöhön, muuttoliiketyksymyksiin, liikenteeseen ja huoltovarmuuteen liittyen pakotteiden sallimissa rajoissa.

Toimenpiteet:

- Jatketään ja tehostetaan Ukrainan laaja-alaista tukemista sekä avustamista kahdenvälisesti sekä osana Euroopan unionia.
- Jatketään ja tehostetaan itäisen kumppanuuden ja Keski-Aasian maiden vakauden ja kestävän kehityksen tukemista kahdenvälisesti ja osana Euroopan unionia.
- Vaikutetaan EU:n yhteiseen Venäjää ja Valko-Venäjää koskevaan pakotepolitiikkaan.

Vaikutamme EU:n kauppasuhteiden kehittämiseen ja kauppasopimusten toimeenpanoon sekä edistämme Suomen vientiä ja suomalaisten yritysten kansainvälisiä liiketoimintamahdollisuuksia talouskasvun ja työllisyyden tukemiseksi.

Toimenpiteet:

- Tuetaan monenvälisen sääntöperustaisen kauppajärjestelmän vahvistamista ja edelleen kehittämistä.
- Vahvistetaan EU:n resilienssiä samalla varmistaen EU:n avoimuus kaupalle ja investoinneille jatkossakin.
- Määritetään Suomen kansalliset tavoitteet ja vaikutetaan EU:n kantoihin ja neuvotteluihin, niin WTO:ssa kuin EU:n kahdenvälisissä kauppasopimusneuvotteluissa. Edistetään kauppasopimusten toimeenpanoa.
- Käydään aktiivista vuoropuhelua sidosryhmien, yritysten ja kansalaisjärjestöjen kanssa.
- Julkaistaan yritysten maailmanmarkkinoilla kohtaamia kaupanesteitä koskeva kyselyn tulokset (VN TEAS -hanke).

Kartoitamme uusia vientimarkkinoita, ja vastaamme yritysten vienninavustamistarpeisiin yhteistyössä valtion muun TF-verkoston kanssa. Edistämme suomalaistoimijoiden mukaan pääsyä EU- ja muun kansainvälisen rahoituksen kautta toteutettaviin hankkeisiin.

Toimenpiteet:

- Vahvistetaan edelleen Team Finland -toimijoiden yhteistyötä.
- Toteutetaan Team Finland -strategiaa ja toimeenpannaan Viennin- ja kansainvälisen kasvun ohjelmaa (VKKO) uudistetun TF-vuosisuunnittelun ja asiakaspalautteen pohjalta. Viestitään suomalaisyrityksille avautuvista mahdollisuuksista eri kansainvälisillä markkinoilla.
- Edistetään yhteistyössä Business Finlandin (BF) kanssa kansainvälisten järjestöjen hankintoihin liittyviä liiketoimintamahdollisuuksien osoittamista, yhteyksien luomista ja neuvontaa koskevia palveluja suomalaisille yrityksille.
- Jatketaan Virtual Finland -hankkeen ratkaisujen testaamista ja toteutusta yhdessä keskeisten sidosryhmien kanssa.

Ulkoiset palvelut

Tarkastelemme edustustoverkon kehittämistä muuttuvassa maailmantilanteessa.

Toimenpiteet:

- Jatketaan edustustoverkon toimintaedellytysten, ml. resurssit, tarkastelua ja kehittämistä.
- Varmistetaan vuonna 2022 avattujen uusien edustustojen toiminnan käynnistyminen ja niiden toimitilahankkeiden eteneminen.

Vahvistamme vastuullamme olevien maahantuloasioiden käsittelyä ministeriössä ja edustustoissa, erityisesti liittyen työperäiseen maahanmuuttoon.

Toimenpiteet:

- Valmistellaan humanitaarista viisumia koskeva hallituksen esitys.
- Panostetaan työperäisen maahanmuuton lupaprosesseihin ja niiden hoitamiseen edustustoverkossa, erityisesti Talent Boost -kohdemaissa.
- Etähaastattelupilotin tulosten perusteella päätetään etähaastattelumahdollisuuksien laajentamisesta yhteistyössä Migrin kanssa.
- Toteutetaan VIS-asetuksen edellyttämät kansalliset lainsäädäntömuutokset.
- Laajennamme paikkariippumatonta viisumihakemuskäsittelyä ja kehitämme viisuminmyönnön tasalaatuisuutta ja kykyä reagoida tarvittaessa nopeastikin kysynnän vaihteluihin.
- Valmistaudutaan digitaalisen henkilöllisyystodistuksen käyttöönottamiseen edustustoissa.
- Valmistellaan uuden EU:n tilapäistä matkustusasiakirjaa (EU ETD) koskevan direktiivin vaatimia lainsäädäntömuutoksia ja käytettävää tietojärjestelmää.
- Otetaan käyttöön uusi passienmyönnön käyttöliittymä ml. siihen liittyvä koulutus.

Kehitämme ja ylläpidämme ulkoasiainhallinnon tarjoamia konsulipalveluita.

Toimenpiteet:

- Avustetaan ja neuvotaan suomalaisia ulkomailla konsulipalvelulain mukaisesti, ml. hätäkeskuslaitoksen kanssa toteutettava ympärivuorokautinen päivystys.
- Tarjotaan ja kehitetään tasokkaita ja kohdennettuja matkustusturvallisuuspalveluita.
- Ylläpidetään kriisivalmiutta ministeriössä ja edustustoissa ulkomailla tapahtuvien kriisitilanteiden varalta.
- Kehitetään ulkoministeriön matkustusviestintää, ml. ajantasaisen puhelinsovelluksen suunnittelu ja toteutus

Kasvatamme Suomen vaikuttavuutta ja edistämme Suomen tavoitteiden saavuttamista suunnitelmallisella viestinnällä ja maakuvatyöllä.

Toimenpiteet:

- Viestinnän strategisuutta ja vaikuttavuutta lisätään ulkoasiainhallinnon viestintästrategian ja muuttuneen viestintäympäristön tarpeiden mukaan.
- Vahvistetaan Suomen ja sen liittolaisten narratiivia strategisella viestinnällä ja parantamalla toimintakykyä vihamielisessä viestintäympäristössä.
- Tuetaan Ukrainaa ja Nato-prosessia viestinnällä ja lisätään suomalaisten Nato-tietoisuutta.
- Tehostetaan viestinnän vaikuttavuutta visuaalisuutta ja analytiikkaa hyödyntämällä, tavoitteena maailman huippua oleva digitaalinen diplomatia ja maakuvatyö.

- Kansainvälisen viestinnän asemaa vahvistetaan ohjaamalla edustustoja strategiseen, vaikuttavaan viestintä- ja maakuva-työhön ja tukemalla sitä tuoreilla sisällöillä ja työkaluilla.
- Tehostetaan Finland Promotion Board -maakuvaverkoston yhteistyötä ja sitoutumista yhteisiin maakuvallisiin tavoitteisiin ja sisällöntuotantoon.
- Toteutetaan hyvin kohdennettuja media- ja vaikuttajavierailuja vuosittaisen, Team Finland- ja maakuvateemoja tukevan suunnitelman pohjalta.

Kehitämme kahdenvälisiä suhteita avustamalla korkean tason vierailuissa sekä turvaamalla ulkovaltojen edustustojen toimintaedellytyksiä Suomessa Wienin yleissopimuksiin pohjautuen. Avustamme valtiojohtoa valtiollisissa juhlatilaisuuksissa.

Toimenpiteet:

- Juhlamenoissa, vierailuissa ja konferenssivalmennuksessa huomioidaan erityisesti kustannustehokkuus ja kestävyysperiaatteet.
- Turvataan ulkovaltojen edustustojen toimintaedellytykset kehittämällä ja sujuvoittamalla yhteistyötä, mm. asiainn asteittaisella digitalisoinnilla.

Sisäiset palvelut

Ulkoasiainhallinnon tarpeita vastaavien tietotekniikkapalvelujen varmistaminen.

Toimenpiteet:

- Tuetaan ja vaikutetaan valtioneuvoston kanslian ja Valtorin toimintaan toimialariippumattomien palvelujen laadun ja jatkokehittämisen takaamiseksi.
- Kehitetään ulkoministeriön oman tietohallinnon toimintaa toimialasidonnaisten järjestelmä- ja teknologiaratkaisujen toteuttamisessa.

Kehitämme hallinnonalan tieto-, hybridi- ja kyberturvallisuuteen liittyviä kyvykkyksiä tehostaen teknisiä ja toiminnallisia edellytyksiä havaita ja estää hallinnonalan toimintaan liittyviä digitaalisen turvallisuuden uhkatekijöitä.

Toimenpiteet:

- ISO27001-tietoturvasertifioinnin ylläpito ja toiminnan kehittäminen.
- Ennakointi-, valvonta- ja tarkastustoiminnan ylläpito toteuttaen hallinnonalan tietoturvastrategiaa.
- Yhteistyö valtionhallinto- ja valtioneuvostotasolla tieto- ja kyberturvallisuuden kehittämiseksi erityisesti sektoreilla, jotka vaikuttavat ulkoasiainhallintoon.
- Kehitetään turvaluokitellun tiedon käsittelyratkaisuja erityisesti Nato-sidonnaisen tiedonhallinnan tarpeiden mukaisesti.

Hallinnonalan digitalisaation edistäminen.

Toimenpiteet:

- Tietohallinnon toimintasuunnitelman toteutumisen edistäminen suunnitellusti.
- Osallistutaan VN-tasoiseen digitalisaation kehitystyöhön.
- Hyödynnetään moderneja digitaalisia työkaluja ulkoasiainhallinnon sisäisessä viestinnässä.

Kiinteistöstrategian toimeenpano.

Toimenpiteet:

- Kiinteistöhallinnon toimintatapojen ja prosessien kehittäminen tehostamaan kiinteistöstrategian toimeenpanoa.
- Kiinteistöjen ja tilojen ryhmittely kategorioihin.

Ympäristöasioiden edistäminen.

Toimenpiteet:

- Edistetään hallinnonalan ympäristöohjelmaa kausille 2021 – Agenda2030.
- Osallistutaan kansallisen hankintastrategian toimeenpanon ns. Toimi-projektiin, jossa yhtenä edistettävänä aiheena on ekologinen kestävyys.

Turvallisuusjohtamisen ja riskienhallinnan edistäminen.

Toimenpiteet:

- Tuetaan edustustojen turvallisuustoimintaa, annetaan turvallisuuskoulutusta ja pyritään hoitamaan ulkoasiainhallinnon turvallisuuteen liittyvää Covid-19 -pandemian vuoksi kasvanutta korjausvelkaa pienemmäksi.
- Luodaan ja pilotoidaan edustustojen kokonaisvaltainen turvallisuusriskienhallintamalli.
- Aloitetaan ulkoministeriön turvallisuusstrategian päivitystyö.
- Päivitetään ulkoasiainhallinnon valmiussnormi.

Säädösvalmistelun laadun kehittäminen.

Toimenpiteet:

- Kootaan ja ylläpidetään ulkoasiainhallinnon lainsäädäntösuunnitelma.   - Koulutetaan valtioneuvoston yhteisissä säädösvalmistelukoulutuksissa ja itsenäisesti valtiosopimussäädösvalmistelusta.

Henkiset voimavarat

Ulkoministeriön henkilöstöstrategialla 2021-2025 tuetaan ministeriön strategisten tavoitteiden toteutumista ja johtamista sekä henkilöstön työhyvinvointia ja kehittämistä. Ulkoministeriön voimavara on sen osaava, motivoitunut, jatkuvasti uudistuva ja kehittyvä henkilöstö. Asiantuntijaorganisaationa ulkoasiainhallinto palvelee valtiojohtoa, valtionhallintoa laajemmin, yritysmaailmaa ja koko suomalaista yhteiskuntaa. Suomen ja EU:n ulko- ja turvallisuuspoliittiset prioriteetit, nopeasti muuttuva maailma, yllättävätkin tapahtumat, kansainväliset vastuutehtävät, kansalaisten palvelut, työperäinen maahanmuutto ja monet muut tehtävät asettavat henkilöstön osaamiselle ja resurssoinnille jatkuvia muuttuvia haasteita.

Muuttuva kansainvälinen toimintaympäristö vaatii ulkoasiainhallinnolta henkilöstön ja osaamisen jatkuvaa kehittämistä. Helsingissä toimivan ministeriön lisäksi ulkoasiainhallinto operoi laajan edustustoverkon avulla. Suomen edustustoverkko on alueellisesti kohtalaisen kattava, ja hallitusohjelmassa tavoitteena ollut edustustoverkon laajentamista on toteutettu hallituskauden 2019-2023 aikana. Miehykseltään Suomen edustustoverkko on ohut, minkä toiminnalliset vaikutukset ja riskit ovat korostuneet Covid-19 -pandemian johdosta. Edustustoja, joissa on lähetettyä henkilökuntaa, on vuonna 2023 yhteensä 91. Ohuen lähetetyn virkamieskunnan vastuulla on suurlähetystöjen, pääkonsulaattien ja konsulaattien lakisääteinen toiminta. Samaan aikaan vaatimukset edustustojen toiminnalle ovat kasvaneet. Tämä edellyttää henkilöstöltä jatkuvaa oppimista, työpaineiden sietämistä ja laaja-alaista sitoutumista. Työnantajan vastuulla on varmistaa edustustojen toimintakyky ja henkilökunnan jaksaminen kaikissa tilanteissa.

Työhyvinvoinnista huolehtiminen on keskeinen prioriteetti nykyaikaisen työyhteisön toimintakulttuurissa. Hyvinvoiva, motivoitunut ja omistautunut henkilöstö on ulkoministeriön tärkein voimavara jatkossakin. Osaamisen johtaminen ja kehittäminen tulevat yhä tärkeämmäksi osaksi esimiestyötä ja ministeriön strategista johtamista. Samalla organisaation ja henkilöstön itseohjautuvuus lisääntyy. Itseohjautuvuus ja hybridityön kehittyminen edellyttää oikeanlaisen kulttuurin, toimintamallien sekä henkilöstön valmiuksien kehittämistä.

Vuoden 2023 tulostavoitteet

Työmme kohdennetaan tärkeimpiin tavoitteisiin.
Toimenpiteet: <ul style="list-style-type: none">
- Parannamme päätöksentekoa resursseista ja lisäämme joustoa uudelleen kohdennuksin.
- Käymme keskustelua priorisoineista ja poisvallinnoista ja teemme tarvittavat päätökset.
- Varmistamme koko työyhteisön toimivuuden edistämällä moderneja työskentelytapoja ja edistämällä kokonaisvaltaista työympäristöajattelua.

Tuemme osaamisen kehittämistä ja työhyvinvointia työn organisoinnilla sekä tiimi- ja ryhmäkäytänteillä.
Toimenpiteet: <ul style="list-style-type: none">
- Huolehdimme päivittäin yhteisen hyvinvoinnin ylläpitämisestä työn organisoinnilla sekä tiimi- ja ryhmäkäytänteillä.
- Ministeriö tarjoaa työntekijöilleen välineitä ja johtamista työtehtävien kannalta tärkeään osaamisen kehittämiseen.
- Merikasarin monitilat työympäristö otetaan onnistuneesti käyttöön ja omaksutaan uudet toimintatavat.

Yhdenvertaisuus ja monimuotoisuus toteutuu yhdessä.
Toimenpiteet: <ul style="list-style-type: none">
- Turvaamme työssä onnistumisen ja tulosten vaikuttavuuden töitä organisoimalla ja noudattamalla yhteisiä sääntöjä.

Henkilöstökehikset 2023-2027

Henkilötyövuosien mitoitus sisältää edustustoverkon resurssoinnissa tehdyt muutokset, Team Finland -toiminnan vahvistamisen vuosina 2020-2023, hallituksen tekemät päätökset maahantuloasioiden käsittelyn vahvistamisesta edustustoissa ja ministeriössä sekä kehyskaudella hoidettavat puheenjohtajuudet ja kansainväliset kokoukset.

Hallinnonalan henkilöstökehyykset (htv) ovat seuraavat:

HTV/vuosi	2022	2023	2024	2025	2026	2027
UE lähetetty henkilöstö	606	612	602	592	590	587
UE paikalta palkatut	946	910	913	913	909	909
UE yhteensä	1 552	1 522	1 515	1 505	1 499	1 496
Ministeriö	887	874	869	859	851	849
UH yhteensä	2 439	2 396	2 383	2 364	2 350	2 345

Osastojen/palveluiden henkilöstövahvuudet 2022-2027:

HTV/vuosi	2022	2023	2024	2025	2026	2027
ALI	55	54	54	54	54	54
ASA	52	51	51	51	51	51
EUR	44	44	44	44	44	44
ITÄ	36	38	36	36	35	35
POL	74	82	85	83	77	75
KPO	49	54	53	53	52	52
KEO	105	107	106	105	105	105
KPA, ml. KPA-30 Kouvola	142	106	102	102	101	101
OIK	40	41	41	39	39	39
VIE	45	46	46	45	45	45
PRO	15	15	15	15	15	15
HAL	134	140	139	136	136	136
JOHTO	79	81	81	81	81	81
UM Muut	17	17	17	17	17	17
Yhteensä	887	875	870	860	851	849

Henkilöstövahvuuksissa on otettu huomioon seuraavat muutokset vuonna 2023:

Vahvistukset

Ministeriö: POL, KPO, TAS, NSA

Ministeriö/määräaikaiset vahvistukset: POL (4), KEO (2), OIK (1), HAL (3), KPA (1)

Edustustot/lähetetyt: EUE, BUK, PEK, DOH, LUS, NAE (4)

Edustustot/lähetetyt/määräaikaiset vahvistukset: WIE (2), ABO

Edustustot/paikallisesti palkatut: EUE, NAE, NDE, ISL (5), MUM (5)

Edustustot/paikallisesti palkatut/määräaikaiset vahvistukset: BRA

Vähennykset

Edustustot/lähetetyt: MSK (2), PIE (2), WIN

Edustustot/paikallisesti palkatut: PIE (11), PEK

Yllä olevat tiedot löytyvät edustustoverkon osalta myös edustustojen budjetointisovelluksesta. Lisätietoja henkilöstövoimavarojen vahvistuksista sekä osastojen harjoittelijakiintiöistä saa talousyksikön resurssisuunnittelusta ja henkilöstöhallinnosta. Tarkempia tietoja paikallisesti palkatuista saa Virkun kautta henkilöstöhallinnolta.

Osastot ja edustustot voivat määrärahatarkistuksessa esittää tarvittavaa lisämäärärahaa niille henkilöstölisäyksille, joita ne eivät ole voineet ottaa huomioon resurssiesityksissään. Määrärahatarkistusesityksissä tulee ottaa huomioon kaikki henkilöstölisäyksestä aiheutuvat menot (asuntokorvaukset, matkat, edustaminen, seminaarit jne.). Edustustot tekevät määrärahatarkistusesityksen edustustojen budjetointisovelluksessa.

Edustustojen toimintaprofiilit

Edustustojen toimintaprofiilit on vahvistettu vuoden 2020 talousarvion toimeenpanoasiakirjassa (PC0UC0MU-3/18.2.2020). Seuraavan kerran toimintaprofiilit tarkistetaan edustustojen uuden hallitusohjelman mukaisesti laatimien toiminta- ja taloussuunnitelmien pohjalta vuoden 2024 talousarvion toimeenpanoasiakirjassa. Ennen esityksen tekemistä toimintaprofiilista tulee keskustella ohjaavan osaston kanssa edustuston vuosikeskustelussa.

Määrärahat

Valtion talousarvio vuodelle 2023 vahvistettiin eduskunnassa 21.12.2022. Ministeriön pääluokan (24.) määrärahat ovat yhteensä 1 332 226 000 euroa. Luvuittain määrärahat jakautuvat seuraavasti: 24.01. Ulkoasiainhallinto 286 506 000 euroa, 24.10. Kriisinhallinta 72 428 000 euroa, 24.30. Kansainvälinen kehitysyhteistyö 855 802 000 euroa ja 24.90. Ulkoministeriön hallinnonalan muut menot 117 765 000 euroa. Hallinnonalan tilijaottelu on vahvistettu 4.1.2023 (VN/391/2023-UM-1).

Tässä määrärahojen jakopäätöksessä määritelty määrärahataso on osastoja, palveluja ja edustustoja sitova. Vuonna 2023 talousyksikön resurssisuunnittelu tarkastaa määrärahat keskitetysti toukokuussa (valuuttakurssit) ja syyskuussa elokuun tilanteen mukaisesti. Tarkistuksessa otetaan huomioon vain välttämättömät ennakoimattomat menot sekä erityisesti siirtojen ja valuuttakurssien vaikutus käytössä oleviin määrärahoihin. **Niiden osastojen ja yksiköiden, jotka ovat saaneet käyttöönsä määrärahaa myös siirretyn määrärahan tileiltä (4.22.24.01.01 ja 4.22.24.90.66) tulee käyttää tämä määräraha ensin.**

Toimintamenomäärärahat

24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot (netto) (S 2 v)

Toimintamenot vuodelle 2023 ovat yhteensä 313 936 886,13 euroa, josta vuoden 2023 talousarvion momentin määräraha on 258 506 000 euroa ja vuodelta 2022 siirtyvä osuus on 55 430 886,13 euroa. Määrärahan mitoituksessa on vuoden 2023 talousarviossa otettu huomioon seuraavat muutokset:

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)	
Edustustoverkon vahvistaminen, perustamiskustannukset (HO 2019 kertaluonteinen)	-1 273
Elintarvikealan erityisasiantuntija Suomen Pekingin-suurlähetystössä (siirto momentilta 30.20.47)	300
Elintarvikeviennin edistäminen (HO 2019 kertaluonteinen)	-1 000
Elintarvikeviennin erityisasiantuntija Suomen Soulin-suurlähetystössä (siirto momentilta 30.20.47)	300
Etyj-puheenjohtajuus 2025; vakinaisen henkilöstön menot	992
EU-tason yhteensopivat tietojärjestelmät (EU Interoperability)	1 300
Kansainvälisten kehitysrahoituslaitosten ja hankinnat ja investoinnit -erityisasiantuntija Suomen Washingtonin-suurlähetystössä (siirto momentilta 24.30.66)	300
Kansainvälisten vesiasioiden koordinaattori (siirto momenteilta 30.40.21, 33.01.01, 35.01.01)	84
Kyberhankekokonaisuuksien hanketason toteutus (3 htv) (kyber)	346
Kyberturvallisuushankkeet (kyber)	350
Maahantuloasioiden käsittelyn vahvistaminen edustustoissa ja ministeriössä (HO 2019 kertaluonteinen)	-1 000
Oikeusvaltio- ja demokratiatehtävät (siirto momentilta 24.30.67)	40
Oleskelulupaprosessien resurssien määräaikainen kasvattaminen	-375
Opetussektorin erityisasiantuntija Suomen Kiovan-suurlähetystössä (siirto momentille 24.30.66)	-68
Orbis-tietokanta vientivalvonnan ja pakotteiden hoidon käyttöön, vuotuiset käyttökulut	100
Pakote- ja vientivalvontatehtävät (5 htv)	495
Pelastus- ja kriisivalmiusasioiden erityisasiantuntija Suomen pysyvässä edustustossa EU:ssa (siirto momentilta 26.01.01)	36
Pitkäaikaisen viisumin (kansallinen D-viisumi) vaatimat tietojärjestelmäratkaisut (RRF pilari3)	-3 110

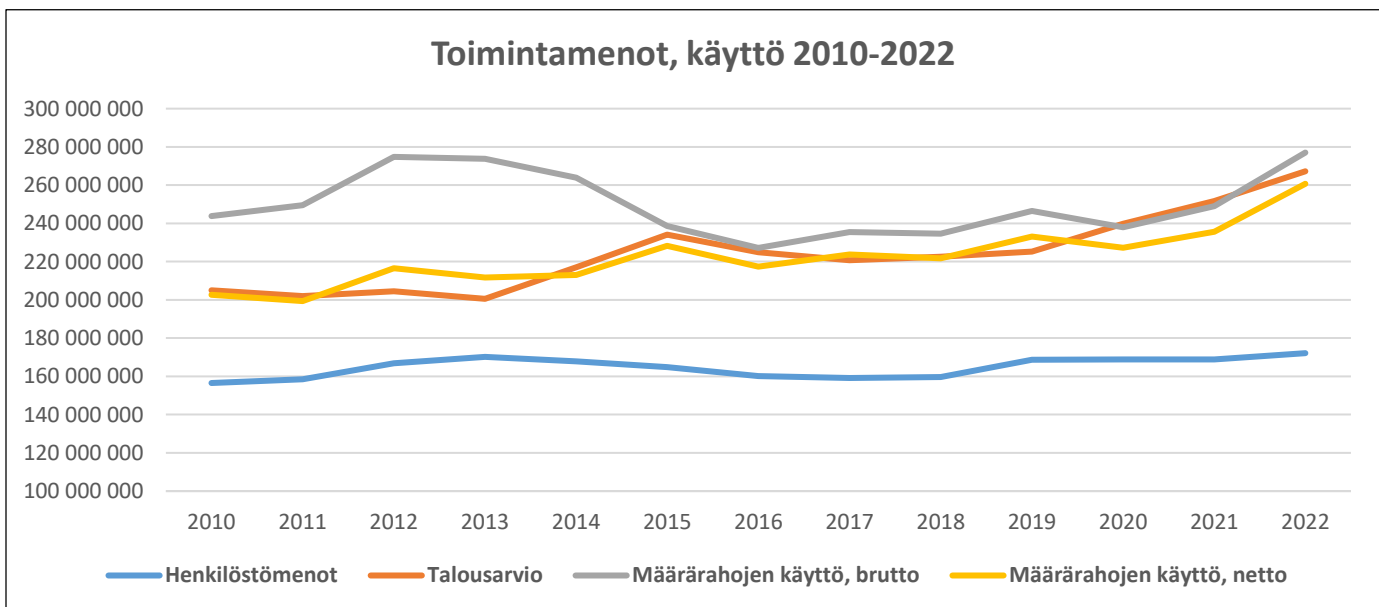
Tietoturvallisuus ja muut henkilöstömenot (HO 2019)	200
Ulkoasiainhallinnon tietoturvaratkaisujen kehittäminen (HO 2019 kertaluonteinen)	-900
Ulkoministeriön arkistojen järjestäminen (siirto momentille 23.01.01)	-265
Virtual Finland -palvelualusta (RRF pilari2)	-2 000
JTS-miljardin tuottavuussäästö	-968
Matkustussäästö	-2 180
Palkkausten tarkistukset	2 018
Ulkoasiainhallinnon lisäresurssointi Suomen Nato-jäsenyyden johdosta	1 571
Opetusalan erityisasiantuntija Suomen Lontoon-suurlähetystössä (siirto momentilta 29.01.21)	179
Ulkomaan kiinteistöjen vuokratkompensaatio	656
Kotimaan kiinteistöjen vuokratkorotuksen kompensaatio	11
Yhteensä	-3 861

Määräraha on osittain kehysten ulkopuolinen.

EU:n elpymisvälineen tuloilla rahoitetaan 1 000 000 euroa Virtual Finland -palvelualustaa (RRF pilari2) osana elpymis- ja palautumissuunnitelmaa.

Vuoden 2023 määrärahaajossa on noudatettu ministeriön ja edustustojen osalta pääasiallisesti vuoden 2022 talousarvion toimeenpanoasiakirjan bruttomenojen tasoa korjattuna kertaluonteisilla menoilla. Määrärahaajossa on otettu huomioon vuoden 2022 aikana tapahtuneet pysyvät muutokset toiminnassa ja niiden edellyttämät määrärahat. Toimialavastaavien määrärahojen tasoa määriteltäessä on lähdetty vuoden 2023 talousarvioesityksestä, toiminnassa tapahtuneista muutoksista sekä vuoden 2019 määrärahojen käytöstä. Vuosien 2020, 2021 ja 2022 määrärahan käyttöä on vain poikkeustapauksissa käytetty määrärahaajon perusteena johtuen Covid-19 -pandemian aiheuttamasta tilapäisestä toiminnan hidastumisesta.

Hallinnonalalla tulee edelleen noudattaa tiukkaa menokuria. Sellaista toimintaa, joka ei suoraan liity hallinnonalan tulostavoitteiden saavuttamiseen ja edustustoissa edustuston toimintaprofiiliin, tulee rajoittaa. Ministeriön johto jatkaa määrärahojen käytön seuranta, tarvittaessa myös yksikkö- ja edustustotasolla.

Tässä talousarvion toimeenpanoasiakirjassa määritelty määrärahataso on osastoja, palveluiden alueita, erillisyyksiköitä ja edustustoja sitova. Talousyksikön resurssisuunnittelu tarkistaa määrärahat keskitetysti kaksi kertaa vuonna 2023. Määrärahatarkistuksissa painotetaan erityisesti henkilöstösiirroista ja valuuttakurssien vaihteluista aiheutuvia lisätarpeita edustustojen määrärahoihin sekä vastataan toimintayksikköjen ennakoinnattomiin välttämättömiin lisämeneihin.

Toimintamenomäärärahasta esitetään jaettavaksi osastoille, palveluille ja erillisyksiköille 15 837 000 euroa, hallintopalvelujen toimialavastaaville yksiköille ja talousyksiköille yhteensä 182 871 000,01 euroa ja edustustoille 86 062 000 euroa. EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen (RRF) rahoitusta jaetaan yhteensä 3 264 113,67 euroa. Yhteensä määrärahoja jaetaan 288 234 113,68 euroa. Jaettava määräraha ylittää 29 728 113,68 eurolla vuoden 2023 talousarviossa hallinnonalalle osoitetun 258 506 000 euron toimintamenomäärärahan.

Jakamatonta määrärahaa jää 25 702 775,45 euroa, josta 1 492 133,45 euroa vuonna 2022 RRF-rahoitusta saaneesta pitkäaikaista viisumia (RRF3) koskevasta hankkeesta käyttämättä jäänyttä määrärahaa. Jakamattomalla määrärahalla varaudutaan edustustoverkon rakenteessa, valuuttakursseissa ja maksullisen toiminnan tuloissa tapahtuvien muutosten menoihin sekä henkilöstön UE-siirtojen ja toimintaympäristössä tapahtuvien yllättävien muutosten menoihin.

Virkistysmääräraha

Yksiköiden ja edustustojen virkistyspäivää varten käytettävissä oleva virkistysmääräraha on 80 euroa/osallistuva työntekijä vuonna 2023.

Virkistyspäivään osallistuminen on vapaaehtoista ja siihen voivat osallistua kaikki työyhteisön jäsenet riippumatta siitä, minkälaiseen palvelussuhteeseen kukin on palkattu.

Erillisten tilaisuuksien järjestäminen toimintayksikön työntekijöille tai työntekijäryhmille ei ole virkistysmäärärahalla tuettavaa toimintaa, eikä tätä rahaa voida käyttää yksittäisen työntekijän virkistäytymiseen itsekseen. Vakuutuksista jokaisen osallistujan on huolehdittava itse. Tarkempaa tietoa virkistysmäärärahasta on luettavissa Kampuksesta: <https://kampus.vnv.fi/henkilosto/Sivut/Virkistystoiminta-UM.aspx>.

24.01.01.1.1 Ministeriön toimintamenot (johto, erilliset yksiköt, osastot ja palvelujen alueet)

Ministeriön osastojen, palvelujen ja erillisyyksiköiden määrärahaesitykset yhteensä olivat 19 958 660 euroa. Esitykseen sisältyi myös Virtual Finland -hankkeen RRF-rahoituksen osuus.

Ministeriön osastoille, palveluille ja erillisyyksiköille esitetään nettomäärärahoja yhteensä 15 837 000 euroa. Määrärahoissa on otettu huomioon EU:lta saatavat matkakorvaukset ja sisäministeriöltä saatavat yhteisrahoitteisen toiminnan tulot sisäisen turvallisuuden rahastosta.

Ministeriön osastot, palvelualueet ja erillisyyksiköt kirjaavat vuonna 2023 bruttomenonsa ja tulonsa talousarviotilille 24.01.01.1.1.

EU:n elpymis- ja palautumistukiväline (RRF)

Ulkoministeriölle on osoitettu EU:n elpymis- ja palautumistukivälineestä vuonna 2023 rahoitusta Virtual Finland -hankkeeseen (RRF2, 1300Y-00004 VIRFIN Virtual Finland). Hankkeen menot on osoitettu AVS-KPO:lle seuraaville talousarviotileille:

– 4.22.24.01.01.3 AVS-KPO: Virtual Finland (RRF2)	2 464 113,67 euroa
– 24.01.01.1.3 AVS-KPO: Virtual Finland (RRF2)	800 000,00 euroa.

Virtual Finland -hankkeeseen palkattavan lisähenkilöstön palkkausmenot kirjataan tehtävämääräyksien perusteella talousarviotilille 24.01.01.1.3. Näitä menoja varten on ao. määrärahasta jaettu henkilöstöhallinnolle 200 000 euroa vuonna 2023.

Hankkeen menoja kirjattaessa on käytettävä ao. talousarviotilejä sekä hankkeen käytössä olevaa projektikoodia.

Vuonna 2022 RRF-rahoitusta saaneesta pitkäaikaista viisumia (RRF3) koskevasta hankkeesta siirtyi vuodelle käyttämätöntä määrärahaa yhteensä 1 492 133,45 euroa talousarviotililla 4.22.24.01.01.1.2. Tämä määräraha jätetään talousyksikön jakamattomaan määrärahaan kunnes on saatu selvyyttä siitä, minkä osuuden hankekokonaisuudesta voidaan katsoa kuuluvan RRF-rahoituksen piiriin. Tietohallinnon odotetaan selvittävän rahoituksen edellytykset toukokuun määrärahatarkistukseen mennessä.

Osastojen ja yksiköiden yhteishankkeet

Osastojen ja yksiköiden suunnitelmassa yhteisiä hankkeita, tulee ottaa huomioon että menot budjetoidaan ja maksetaan vain yhden, yleensä päävastuullisen, osaston/yksikön määrärahoista. Mikäli tämä edellyttää määrärahasiirtoja osastojen välillä, tulee näistä olla yhteydessä talousyksikön resurssisuunnitteluun jo hankkeen suunnitteluvaiheessa.

Ministeriön hallintopalvelujen toimialavastaavien yksiköiden ja talousyksikön määrärahat

Hallintopalvelujen ja talousyksikön toiminta- ja taloussuunnitelmissa määrärahaesitykset olivat yhteensä 184 441 000 euroa. Hallintopalvelujen toimialavastaaville yksiköille ja talousyksikölle esitetään jaettavaksi nettomäärärahaa yhteensä 182 871 000,01 euroa.

Toimialavastaavien määrärahojen jakoperusteena on käytetty vuoden 2023 talousarvioesitystä sekä toiminnassa vuonna 2022 tapahtuneita muutoksia.

4.22.24.01.01.2/24.01.01.2 Henkilöstöhallinto

Henkilöstömenoihin osoitetaan 146 265 000 euroa tässä asiakirjassa vahvistetun henkilöstösuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2023 aikana on tarkoitus käyttää toimintamenojen siirtyvää erää henkilöstömenoihin kolmen kuukauden ajan, mikä vastaa noin 36 miljoonan euron määrärahatarvetta.

Henkilöstöhallinnon vuoden 2023 toimintamenot sisältävät 1 300 000 euron määrärahan osastojen/palvelualueiden ja edustustojen lähetetyn henkilökunnan työaikakorvauksiin. Työaikakorvausten määrärahasta on kohdennettu ministeriöön 550 000 euroa ja edustustoihin 750 000 euroa.

Ministeriön varallaolokorvauksissa on edelleen toiminto- ja kustannusseurantaa varten käytössä seuranta kohteet toiminnasta vastaavan osaston/yksikön osalta. Varallaolokorvaukset ja niihin välittömästi liittyvät ylityöt maksetaan henkilöstöhallinnon määrärahasta ja kirjataan toiminnasta vastaavan toimintayksikön menoksi.

Toiminto	Toimintayksikkö	
1300150010	Yleinen valmiuspäivystys	1300257000
1300150310	Konsulikriisipäivystys	1300265100
9999660000	Viestintäpäivystys	1300270100
9999650000	Viestityskeskuksen päivystys	1300254500.

4.22.24.01.01.3 Taloushallinto

Talouslyksikölle osoitetaan toimialavastaavaa määrärahaa 2 905 000 euroa. Määrärahaesitys oli 2 900 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon palvelukeskuksen hoitaman henkilöstöhallinnon, taloushallinnon, kirjanpidon, maksuliikkeen ja seurannan järjestelmien (Kieku, Analyste-maksuliikenne ja Handi) ja ministeriön ja edustustojen budjetointisovelluksen kehittämisen sekä Ratsu-raportointiin kuuluvien talousyksikön tilaamien talousraporttien aiheuttamat menot ja Osaava oppimisympäristön menot.

Menot kirjataan vuonna 2023 siirtyvän määrärahan tilille 4.22.24.01.01.3.

4.22.24.01.01.4 Kiinteistöhallinto

Kiinteistöhallinnon nettomääräraha vuonna 2023 on 1 206 000 euroa. Esitys oli 1 406 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Venäjän Turun pääkonsulaatin vuokra (vastavuoroisuus Venäjän kanssa) ja kiinteistöhallinnon asiantuntija- ja tutkimuspalvelut, edustustojen kiinteistöjen tarveselvitykset ja TS-suunnittelu sekä STIII-järjestelmän vaatimat kiinteistömuutokset. Vuokratuloja arvioidaan vuoden 2023 aikana kertyvän 550 000 euroa.

Edustustokiinteistöjen vuosikorjausten ja ylläpitomenojen osalta määrärahat on osoitettu suoraan edustustojen määrärahoihin.

Vuonna 2023 bruttomenot kirjataan siirtyvän määrärahan tilille 4.22.24.01.01.4 ja tulot talousarviotilille 24.01.01.4.

4.22.24.01.01.5/24.01.01.5 Tietohallinto

Tietohallinnon nettomääräraha vuonna 2023 on 25 458 000,01 euroa. Määrärahaesitys oli 26 546 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon Nato-liitännäisiä tietojärjestelmien kehittämismenoja 3 000 000 euroa sekä sisäisen turvallisuuden rahastolta saatavina yhteisrahoitteisten hankkeiden tuloina 1 550 000 euroa (viisumijärjestelmäkehitys). Tietohallinnon bruttomenot ovat yhteensä 27 008 000,01 euroa.

Vuonna 2023 menoista kirjataan 2 226 639,01 euroa siirtyvän määrärahan tilille 4.22.24.01.01.5 ja 24 781 361 euroa talousarviotilille 24.01.01.5. Tulot kirjataan talousarviotilille 24.01.01.5.

4.22.24.01.01.6 Turvallisuus

Turvallisuusyksikölle osoitetaan toimialavastaavaa määrärahaa yhteensä 2 850 000 euroa. Määräraha sisältää vuodelta 2022 siirtyneet hankkeet, joiden määräraha vaikutus on yhteensä 410 000 euroa. Turvallisuusyksikön esitys oli 2 910 000 euroa.

Vuonna 2023 menot kirjataan siirtyvän talousarviotilille 4.22.24.01.01.6.

4.21.24.01.21.7 Koulutus

Koulutusmäärärahat ovat 600 000 euroa esityksen mukaisesti.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon vuonna 2023 aloittavien Kavaku- ja Halku-kurssien mitoitus.

Henkilöstön kehittämissyksikön määrarahastaan hyväksymät koulutusmenot kohdistetaan koulutuksen saajan tulosityksikölle. Osastot ja edustustot hoitavat omilla määrärahoillaan oman sektorinsa sisältökoulutuksen.

Vuonna 2023 menot kirjataan siirtyvän määrärahan tilille 4.22.24.01.01.7.

24.01.01.8 Hankinta- ja tukipalvelut

Hankinta- ja tukipalveluihin osoitetaan 3 587 000 euroa. Esitys oli 3 814 000 euroa.

Määrärahan mitoituksessa on otettu huomioon ne sisustushankkeet, joiden voidaan katsoa etenevän vuoden 2023 aikana, kuten esimerkiksi vuosina 2021 ja 2022 perustettujen edustustojen sisustusmenot.

Vuonna 2023 menot kirjataan siirtyvän määrärahan tilille 4.22.24.01.01.8.

24.01.01.9 Edustustojen toimintamenot

Edustustojen nettomäärärahaesitykset olivat yhteensä 101 088 400 euroa. Edustustojen esityksistä on tehty bruttomenojen vähennyksiä yhteensä 9 997 000 euroa. Valuuttakurssimuutosten vaikutuksen johdosta (lokakuu 2022 - tammikuu 2023) on edustustojen bruttomenomäärärahoja vähennetty 1 984 200 euroa, ml. valuuttakurssien vaikutukset. Tulotavoitetta on lisätty 2 046 600 euroa verrattuna edustustojen esityksiin. Nettomääräinen vähennys on 15 026 400 euroa, ml. pyöristysten vaikutukset. Edustustoille esitetään jaettavaksi nettomäärärahaa yhteensä 86 062 000 euroa.

Edustustojen bruttomenojen budjetointitaso on määritetty resurssiesitysten vuosille 2023-2027 annetun toimeksiannon (VN/24990/2022-UM-1/19.9.2022) yhteydessä. Budjetointitasossa on otettu lisäyksiä/vähennyksiä huomioon vuoden 2022 aikana tapahtuneet pysyvät muutokset toiminnassa ja niiden edellyttämät määrärahat sekä vähennyksiä huomioon vuoden 2022 kertaluonteiset menot. Näin saatua budjetointitasoa on verrattu edustuston esitykseen. Esityksen ollessa budjetointitasoa korkeampi, edustuston antamat perustelut on käyty läpi ja siltä osin kuin ne ovat olleet alueosaston ja/tai ao. toimialavastaavan yksikön puolettavissa ja niihin on ollut mahdollista osoittaa tarpeelliset määrärahat on ne on sisällytetty määrärahaajakoon. Perustelemattomien

tai hyväksymättömien menojen osuus on vähennetty määrärahasosta säästövelvoitteena. **Edustustojen tulee edelleen kiinnittää huomiota menotarpeidensa perustelemiseen ja menokurin noudattamiseen.**

Edustustojen esittämien paikallisesti palkattujen palkankorotusten osalta on noudatettu linjaa, jossa ko. määrärahat on myönnetty edustustolle HAL-11:n puollon perusteella.

Kiinteistöjen vuosikorjausten ja ylläpitomenojen osalta määrärahat on osoitettu suoraan edustustojen määrärahoihin HAL-60:n puollon perusteella. Edustustojen tulee olla vuosikorjaustoimenpiteistä yhteydessä HAL-60/Kiinteistöjen ylläpitopalveluihin ja toimia sen ohjeiden mukaisesti.

Edustustojen määrärahaesitykset on tehty ministeriön julkaisemien lokakuun 2022 tilikurssien mukaisesti. Määrärahaajaossa on otettu huomioon valuuttojen kurssikehitys ministeriön julkaisemien tammikuun 2023 tilikurssien mukaisesti. Tätä tilikurssia käytetään myös edustustojen mahdollisissa määrärahatarkistusesityksissä.

Edustustojen määrärahatulokko on liitteenä 1. Taulukossa esitetään edustustojen esityksiin edellä esitetyn perusteella tehdyt menojen ja tulojen oikaisut sekä valuuttakurssimuutosten vaikutukset menoihin ja tuloihin. Muutosten jälkeen määrärahoihin on tehty pyöristykset lähimpään tuhanteen euroon. Tarkemmat tiedot muutoksista löytyvät edustustojen budjetointisovelluksesta.

Edustusto seuraa ensisijaisesti sille osoitettujen bruttomäärärahojen riittävyttä (sarake Oikaistut bruttomenot).

Edustustot kirjaavat menonsa talousarviolille 24.01.01.9.

Edustaminen ja yhteistoimintatilaisuudet

Edustusmenojen seuraamiseksi ko. menoja eri LKP-tileille kirjattaessa tulee käyttää kuluseurantakoodia (seuko2) 13091421 Edustaminen. Sidosryhmien kanssa järjestettävien yhteistoimintatilaisuuksien, mm. Team Finland -tilaisuudet, yhteydessä tulee menojen seuraamiseksi käyttää kuluseurantakoodia (seuko2) 13091423 Yhteistoimintatilaisuudet. Kuluseurantakoodia käytetään myös LKP-tilin 45100306 Ulkomaan edustuskorvaus kanssa.

Maakuvatyö

Edustustojen määrärahoissa on otettu huomioon maakuvatyöhön osoitettavat määrärahat viestintäosaston (erityisesti maakuvatyön painopistemat) ja alueosaston puollon perusteella. Alueellisten hankkeiden osalta määrärahat on osoitettu ao. pääkaupungin määrärahoihin.

Viestintäosasto tekee tarvittavat painopistemaiden sisäiset uudelleenallokoinnit syksyllä 2023. Maakuvatyön painopistemat vuosille 2023-2025 ovat Iso-Britannia, Ranska, Saksa, Ruotsi, Norja, Yhdysvallat, Brasilia, Japani, Kiina, Intia, Etelä-Korea, Etelä-Afrikka ja Turkki (VN/19059/2022-UM-1). Maakuvatyöhankkeiden osalta tulee tätä tarkoitusta varten käyttää menoja kirjatessa kuluseurantakodeja (seuko2).

Suunnittelun apuna on hyvä käyttää maakuvatyön käsikirjaa. Maakuvatyön ohjeistus löytyy Kampuksesta:

<https://kampus.vnv.fi/palvelut/Sivut/Maakuvaty%C3%B6-UM.aspx> ja <https://kampus.vnv.fi/tyotila/vieviehe/SitePages/home.aspx>.

Edustuston maakuvatyöstä raportoidaan vuosikeskusteluiden yhteydessä.

Ulkoministeriön ministereiden vierailujen menot

Ulkoministeriön omien ministereiden vierailujen yhteydessä edustustot maksavat asemaassa syntyneet menot omista määrärahoistaan (esim. kuljetukset, tarjoilut ja vastaavat). Mikäli edustusto ei ole voinut omissa määrärahoissaan ottaa huomioon näistä vierailuista aiheutuvia menoja, voi se vuotuisen määrärahatarkistuksen yhteydessä esittää näiden perusteella lisämäärärahaa budjettiinsa.

Kehitysyhteistyöedustustojen vuokra-, kiinteistö-, vartiointi- ja turvallisuuspalvelumenojen kirjaaminen

Kehitysyhteistyömäärärahoja voidaan käyttää kehitysyhteistyöedustustojen vartiointiin ja turvallisuuteen liittyviin ostopalveluihin sekä kanslioiden ja virka-asuntojen vuokra- ja kiinteistömenoihin KEO-80 laatimaa ohjetta (VN/31939/2022-UM-1/25.11.2022) noudattaen.

Seuraavien edustustojen ao. menot kirjataan talousarviokirjanpidon tilille 4.22.24.30.66.2.1 projektikoodia 1300X-89892595 käyttäen, liikekirjanpidon tilinä ja toimintayksikkönä käytetään tilikartan mukaisia ao. tiliä ja toimintayksikköä:

ASA	Kabul Kathmandu Yangon
ALI	Addis Abeba Bagdad Dar es Salaam Lusaka Maputo Nairobi Ramallah

Mikäli asianomaisia menoja on jo kirjattu edustustojen toimintamenoihin, tulee edustuston korjata ne korjausvientilomaketta käyttäen yllä esitetyllä tavalla.

Kehityspoliittisen osaston kehitysyhteistyön hallinto- ja oikeusyksikkö (KEO-80) ohjeistaa ao. edustustoja mikäli menojen kirjaamisessa käytettävä talousarviokirjanpidon tili vaihtuu vuoden 2023 aikana.

Muut määrärahat

24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen menot (S 3 v)

Momentille on osoitettu yhteensä 1 005 000 euroa. Määräraha on osoitettu hallintopalveluille tammikuun tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

Määrärahaa saa käyttää ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen ylläpitomenojen maksamiseen ja ulkomailla sijaitsevien tiede- ja kulttuuri-instituuttikiinteistöjen investointimenojen maksamiseen rakennus- ja korjaushankkeissa.

Momentilta voidaan maksaa myös ennakkomaksuja. Niiden osalta määräraha budjetoidaan maksuperusteisena.

24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot (a)

Momentille on osoitettu yhteensä 14 220 000 euroa. Momentti on lisäjaoteltu seuraavasti: 24.01.29.1 Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot 8 520 000 euroa ja 24.01.29.2 Kehitysyhteistyön arvonlisäveromenot 5 700 000 euroa.

Momentin määrärahaa saa käyttää tavaroiden ja palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäverojen maksamiseen sekä kehitysyhteistyöhön käytettyjen ja kotimaasta hankittujen palvelujen ostoihin sisältyvien arvonlisäveromenojen maksamiseen. Ulkoministeriön lisäksi myös muiden virastojen sotilaallisen kriisinhallinnan, siviilikriisinhallinnan, kehitysyhteistyön ja Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyön arvonlisäveromenot voidaan kirjata ulkoministeriön pääluokkaan talousarviotileille 24.01.29.1 ja 24.01.29.2.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.01.74 Talonrakennukset (S 3 v)

Momentin määräraha on 12 500 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää myös valtiolle vuokrattujen tilojen perusparannusluonteisten korjaus- ja muutostöiden maksamiseen. Määrärahasta 11 580 000 euroa osoitetaan kiinteistö- ja hankintapalveluyksikölle (HAL-60) ja 920 000 euroa turvallisuusyksikölle (HAL-70).

Edustustojen kiinteistöjen vuosikorjausten ja ylläpitomenojen osalta määrärahat on osoitettu suoraan edustustojen määrärahoihin (takp 24.01.01.9) HAL-60 puollon perusteella. Edustustojen tulee olla vuosikorjaustoimenpiteistä yhteydessä HAL-60/Kiinteistöjen ylläpitopalveluihin ja toimia sen ohjeiden mukaisesti.

Määrärahan hankekohtainen suunnitelma esitetään liitteellä 3.

24.10.20 Suomalaisen kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot (S 2 v)

Momentin määräraha on 50 680 000 euroa. Momentti on lisäjaoteltu käyttösuunnitelman mukaisesti.

Määrärahaa saa käyttää sotilaallisesta kriisinhallinnasta annetussa laissa (211/2006) tarkoitetun kriisinhallintahenkilöstön palkkaus-, päiväraha-, muonanparannusraha- ja koulutusmenojen sekä valtion eläkemaksun ja kriisinhallintahenkilöstölle palvelusajaksi otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen sekä sotilaallisen kriisinhallintahenkilöstön ryhmätapaturmavakuutusta vastaavien etuuksien maksamiseen ja niistä aiheutuvien hallintokulujen maksamiseen; kansainvälisen kriisinhallintayhteistyön puitteissa annettavaan koulutukseen ja sen materiaalikuluihin; kansainvälisen kriisinhallintatyön puitteissa yksittäisille maille annettavasta tuesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen puolustussektorilla ja vakauttamistehtäviin konfliktien jälkeen; sellaisten kansainvälisten kriisinhallintaoperaatioiden, joihin Suomi ei lähetä henkilöstöä tai muutoin osallistu, taloudellisesta tukemisesta aiheutuvien siirtomenojen maksamiseen ja kansallisen kriisinhallinnan veteraanikortista aiheutuvien menojen maksamiseen.

Momentin määrarahasta on osoitettu puolustusvoimien käyttöön 50 280 000 euroa tilijaottelun vahvistamispäätöksessä. Loput 400 000 euroa osoitetaan poliittiselle osastolle.

24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (smr 2 v)

Momentin määräraha on 18 948 000 euroa. Momentti on lisäjaoteltu seuraavasti: 24.10.21.01 Siviilikriisinhallinta 18 948 000 euroa ja 24.10.21.02 Vaalitarkkailijat 300 000 euroa. Momentti on muutettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on budjetoitu siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää kriisinhallintatoimintaan ulkomailla osallistuvasta suomalaisesta siviilihenkilöstöstä aiheutuvien menojen ja Suomen siviilikriisinhallintatoiminnasta aiheutuvien muiden menojen maksamiseen, vaalitarkkailijatoiminnasta aiheutuvien menojen maksamiseen, siviilikriisinhallinnan tehtävissä toimivalle henkilöstölle otetun henkilövakuutuksen kustannusten maksamiseen, siviilikriisinhallinnan projekteihin ja koulutukseen sekä siviilikriisinhallintaa rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha on osoitettu poliittiselle osastolle tilijaottelun vahvistamispäätöksessä. Koska siviilikriisinhallinnan kotimaan valmiuksien yhteensovittaminen kuuluu sisäministeriön toimialaan, suurin osa määrarahasta asetetaan vuoden aikana Kriisinhallintakeskuksen käyttöön.

24.10.66 Rauhanvälitys (smr 2 v)

Momentin määräraha on 2 500 000 euroa. Momentti on muutettu kaksivuotiseksi siirtomäärärahaksi.

Määräraha on budjetoitu siirtomenojen osalta maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahaa saa käyttää sellaisen rauhanvälittämistoiminnan menoihin ja siihen liittyvän kapasiteetin vahvistamiseen, johon Suomi osallistuu, rauhanvälitystä tukeviin kahdenvälisiin ja monenkeskisiin hankkeisiin, kansainvälisissä järjestöissä ja niitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen ja rauhanvälittämistä tukevien hankkeiden valtionavustuksiin.

Määräraha on arvonnäköveromenojen osalta nettobudjetoitu, joten hankintojen arvonnäköveromenot kirjataan momentille 24.10.66.

Määräraha on osoitettu poliittiselle osastolle tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (S 3 v)

Momentin määräraha on 713 012000 euroa. Vuoden 2023 aikana saa tehdä uusia kehitysyhteistyösopimuksia ja antaa sitoumuksia, joista aiheutuu menoja vuoden 2023 jälkeisille vuosille yhteensä enintään 397 485 000 euroa.

Momentti on lisäjaoteltu käyttösuunnitelman mukaisesti. Määrärahaa saa käyttää ehitysyhteistyöstä aiheutuvien menojen maksamiseen; kehitysyhteistyöhallintoon liittyvien valtion kulutusmenojen, ei kuitenkaan palkkausmenojen, ja kehitysyhteistyöedustustojen turvallisuus- ja kiinteistömenojen maksamiseen; Finnfundin toteuttaman erityisriskirahoituksen tappioiden korvaamiseen enintään 10 % Teollisen yhteistyön rahasto Oy:stä annetun lain (291/1979) 3 §:n 4 momentissa tarkoitettujen sitoumusten piiriin kuuluvien maksettujen luottojen, osake- ja osuussijoitusten yhteisen pääomamäärän vasta-arvosta enintään 150 000 000 euroa; ministeriön ja Euroopan komission yhteistoimintahankkeiden menojen maksamiseen; Business Finlandin hallinnoimaan Developing Markets Platform -alustan kehitysinnovaatioiden rahoittamiseen Suomessa toimiville yrityksille ja muille yhteisöille valtioneuvoston tutkimus-, kehittämis- ja innovaatio toiminnan rahoitusta koskevan asetuksen (1444/2014) ja Euroopan komission vähämerkityksistä tukea koskevan asetuksen (EY 1407/2013) mukaisesti; kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten tai näitä vastaavien organisaatioiden rahoittamiseen niissä toimivien asiantuntijoiden menojen maksamiseksi; humanitaariseen apuun, johon tarkoitettuja määrärahoja voidaan käyttää muiden kuin kehitysmaiden avustamiseen vain poikkeuksellisen laajan humanitaarisen kriisin niin edellyttäessä valtioneuvoston päätöksellä kyseisen maan avunpyyntöön pohjautuen.

Momentin määrärahoista veloitetaan myös valtion virastojen ja laitosten osallistumisesta kehitysyhteistyöhön annetussa laissa (382/1989) tarkoitetuista kehitysyhteistyötehtävistä virastolle tai laitokselle aiheutuvat kustannukset. Momentilta voidaan myöntää valtionavustusta.

Määrärahaa saa käyttää ennakoiden maksamiseen, jos se on hankkeen toteuttamisen kannalta välttämätöntä.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisena. Momentilta maksettaviin kulutus- ja investointimenoihin liittyvät arvonlisäveromenot arvonlisäveromenot kirjataan talousarviotilille 24.01.29.2 Kehitysyhteistyön arvonlisäveromenot.

Määräraha on osoitettu kehityspoliittiselle osastolle tilijaottelun vahvistamispäätöksessä. Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri on jakanut erillisellä päätöksellä VN/34876/2022-UM-1/5.1.2023 kuluva vuoden kehitysyhteistyömäärärahat ja -valtuudet toimintayksiköille.

24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (S 2 v)

Vuoden 2023 talousarviossa on osoitettu 3 060 000 euron määräraha demokratia- ja oikeusvaltiotukeen.

Määrärahaa saa käyttää valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville demokratia- ja oikeusvaltiokehitystä edistäville toimijoille. Määrärahasta myönnettävä valtionavustus voi kattaa avustuksen kohteena olevasta toiminnasta aiheutuvien kokonaiskustannusten täyden määrän. Määrärahaa saa käyttää myös yhtä henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkaamiseen määräaikaisiin tehtäviin.

Määräraha on budjetoitu maksatuspäätösperusteisena.

Määrärahasta myönnettävien valtionavustusten tulee liittyä demokratian ja oikeusvaltiokehityksen edistämiseen. Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Määrärahasta on tarkoitus myöntää valtionavustusta Demo Finlandille, joka on suomalaisten eduskuntapuolueiden yhteistyöjärjestö ja edistää moniarvoista demokratiakehitystä. Lisäksi määrärahasta on tarkoitus myöntää valtionavustusta Helsingin yliopiston yhteyteen perustetulle Oikeusvaltiokeskukselle. Oikeusvaltiokeskus on verkostomainen toimija, joka tukee oikeusvaltioperiaatteiden vahvistamista kehittyvissä maissa Suomen hallitusohjelman ja kehityspoliittikan painopisteiden toteuttamiseksi. Keskus myös kokoaa yhteen suomalaista oikeusalan asiantuntemusta tavoitteena ja edesauttaa Suomen kansainvälistä verkostoitumista oikeusvaltiokysymyksissä.

Momentilta myönnettävään rahoitukseen sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001). Määräraha on osoitettu kehityspoliittiselle osastolle ulkoministerin tekemässä tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

24.30.88 Finnfundin pääoman korottaminen (S 3 v)

Vuoden 2023 talousarviossa on osoitettu 10 000 000 euron määräraha kehitysyhteistyön Finnfundin osakepääoman korottamiseen. Määrärahaa saa käyttää Finnfundin (Teollisen yhteistyön rahasto Oy) uusien osakkeiden merkitsemisestä valtiolle aiheutuvien menojen maksamiseen. Määräraha on osoitettu kehityspoliittiselle osastolle ulkoministerin tekemässä tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.30.89 Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (S 3 v)

Vuoden 2023 talousarviossa on osoitettu 129 730 000 euron määräraha kehitysyhteistyön finanssisijoituksiin. Määrärahaa saa käyttää finanssisijoituksiin ja lainoihin osana Suomen kehitysyhteistyötä sekä lainojen myöntämiseen vakuutta vaatimatta Afrikan kehitysrahastolle, Kirkon ulkomaanavun FCA Investments -vaikuttavuussijoitusrahastolle ja tarjolla oleviin Ukrainan tuki- ja jälleenrakennusrahastoihin ja rahoitusvälineisiin.

Määrärahaa käytetään julkisen kehitysyhteistyön (ODA) kriteerien mukaisesti. Määräraha on tarkoitus käyttää kohteisiin, jotka kansantalouden tilinpidossa eivät lisää valtiontalouden alijäämää ja joilla on palaumaodote. Vuoden 2023 määräraha kohdennetaan vuonna 2019 laaditun kehityspoliittisen investointisuunnitelman 2020-2023 antamien suuntaviivojen ja tavoitteiden pohjalta päätettäviin kohteisiin, erityisesti ilmatorahoitukseen, Afrikan maiden kehitykseen ja sukupuolten tasa-arvon tukemiseen.

Määräraha on osoitettu kehityspoliittiselle osastolle ulkoministerin tekemässä tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

Määräraha on kehyksen ulkopuolinen.

24.90.20 (24.90.68) Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (S 3 v)

Momentin määräraha on 3 000 000 euroa. Momentin nimike on muutettu.

Määrärahaa saa käyttää Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen monenvälisten hankkeiden menojen maksamiseen, pohjoisen ulottuvuuden politiikkaa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen, hallituksen Venäjä-politiikan toimeenpanoa tukevien hankkeiden menojen maksamiseen, kansainvälisten järjestöjen, rahoituslaitosten, ja näitä vastaavien organisaatioiden yhteydessä toimivien rahastojen tukemiseen, kansainvälisissä järjestöissä, rahoituslaitoksissa tai näitä vastaavissa organisaatioissa toimivista asiantuntijoista näille organisaatioille aiheutuvien menojen maksamiseen, Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyöhön sekä Venäjä-politiikan toimeenpanon tukemiseen liittyvien valtion kulutusmenojen maksamiseen ja enintään yhdeksää henkilötyövuotta vastaavan henkilöstömäärän palkkausmenojen rahoittamiseen valtion virastojen ja laitosten Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankkeissa.

Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen hankintojen arvonlisäveromenot kirjataan talousarviotilille 24.01.29.1 Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot.

Määräraha on osoitettu itäosastolle tilijaottelun vahvistamispäätöksessä. Itäosasto jakaa määrärahat hankekohtaisesti erillisillä päätöksillä.

24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus (S 2 v)

Momentin määräraha on 1 569 000 euroa.

Suomi on valittu marraskuussa 2021 Etyjin puheenjohtajaksi vuonna 2025. Puheenjohtajuuteen liittyvä troikkakausi kestää Etyjissä yhteensä kolme vuotta, myös puheenjohtajuutta edeltävän ja seuraavan vuoden. Valmistautuminen puheenjohtajuuteen aloitetaan vuonna 2023.

Määrärahaa käytetään Suomen Etyj-puheenjohtajuuden johdosta välttämättömän enintään 12 henkilötyövuotta vastaavan määräaikaisen lisähenkilöstön palkkauksiin ja korvauksiin sekä Etyj-puheenjohtajakauden valmistelun kannalta muihin välttämättömiin kulutusmenoihin ja Suomen Etyj-puheenjohtajuuden johdosta järjestettävien kokouksien ja muiden niitä vastaavien Etyj-puheenjohtajuuteen välittömästi liittyvien tilaisuuksien suunnittelusta ja toteutuksesta aiheutuviin menoihin.

Momentin määräraha jätetään jakamattomana talousyksikölle. Etyj-puheenjohtajuusmäärärahojen käytöstä annetaan erillinen VAHVA-toimeksianto ja ne jaetaan osastoille ja edustustoille toukokuun määrärahatarkistuksessa.

24.90.50 Eräät valtionavut (k)

Momentin määräraha on 2 241 000 euroa. Momentin määrärahaa käytetään valtionavustusten maksamiseen ulkoministeriön toimialaan liittyville järjestöille. Momentilta myönnettäviin valtionavustuksiin sovelletaan valtionavustuslakia (688/2001).

Momentin määrarahasta on osoitettu tilijaottelun vahvistamispäätöksessä 30 000 ulkoministerille, 445 000 euroa viestintäosastolle ja 1 766 000 euroa poliittiselle osastolle. Osastot jakavat määrärahat järjestöille erillisillä valtionapupäätöksillä.

24.90.51 Hädänalaisten avustaminen (a)

Momentin määräraha on 45 000 euroa. Momentin määrärahaa käytetään konsulipalvelulain (498/1999) ja sen muutosten mukaisesti hädänalaisessa asemassa olevien henkilöiden kotiuttamisesta ja avustamisesta aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha on osoitettu konsulipalveluille tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet (S 2 v)

Momentin määräraha vuoden 2023 talousarviossa on 110 110 000 euroa, jonka lisäksi vuodelta 2022 siirtyi 11 834 946,18 euroa. Vuonna 2023 määrärahaa on käytössä yhteensä 121 944 946,18 euroa. Määrärahaa saa käyttää ulkoministeriön toimialaan liittyvien järjestöjen jäsenmaksujen ja vapaaehtoisten rahoitusavustusten maksamiseen. Määrärahaa jaetaan osastoille yhteensä 111 921 000,18 euroa. Jakamatonta määrärahaa jää 10 023 946 euroa. Osastoille osoitettu määräraha on liitteessä 2 esitetty maksuittain.

Poliittinen osasto kirjaa menoistaan 64 467 054 euroa kuluvan vuoden määrärahoihin 24.90.66 ja 11 834 946,18 euroa siirretyn määrärahan tilille 4.22.24.90.66. Siirretyn määrärahan tilille tulee kirjata ensisijaisesti sellaisia jäsenmaksuja ja rahoitusosuuksia, jotka perustuvat voimassa oleviin sopimuksiin ja joista ei odoteta lisäaikapyyntöjä, kuten esim. YK:n talousarvioon ja rauhanturvajoukoille osoitettavat määrärahat.

24.90.87 Pääomasijoitus Instex S.A.S:lle (S 3 v)

Momentin määräraha on 300 000 euroa. Määrärahaa saa käyttää Instex S.A.S:n osakkeiden merkintähinnan ja muun pääoman maksamiseen.

Määräraha on osoitettu Afrikan ja Lähi-idän osastolle tilijaottelun vahvistamispäätöksessä.

24.90.95 Kurssivaihtelut (nettob) (a)

Momentin nettomääräraha on 500 000 euroa. Momentin määrärahaa käytetään valtiolla käytössä olevien taloushallinnon tietojärjestelmien valuuttatietojen ja pankkien virallisten päivänkurssien välisten laskennallisten kurssierojen kattamiseen ja muiden valuuttamääräisten ulkomaisten maksujen laskennallisten kurssierojen kattamiseen.

Valtuudet momenteilla

Momentteihin 24.30.50, 24.30.66 ja 24.30.89 sisältyy valtuuksia, joiden seuranta on yksiköissä järjestettävä Valtiokonttorin antaman määräyksen (VK/962/00.00.00.01/2017/29.11.2017) mukaisesti. Ulkoministeriössä käytössä on valtuuslaji kehitys- ja lähialueyhteistyövaltuus (KYH).

Sisäiset suunnitelmat ministeriössä ja edustustoissa viimeistään 28.2.2023

Ministeriön osastoille, palveluille ja erillisille yksiköille osoitetut toimintameno määrärahat tulee jakaa sisäiseksi budjetiksi. Lomakkeena voi käyttää suunnitteluohjeessa olevaa excel-taulukkoa Yksikön menolaskelmalomake. Osastot ja palvelut koostavat lisäksi

yhteenvedon sisäisistä budjeteista taulukkoon Ministeriön määrärahalomake. Taulukosta tulee ilmetä kunkin momentin osalta yksikkötunnus, toimintayksikkökoodi ja jaettava rahamäärä (esim. TAS-10, TU 2010, 30 000 €). Budjetit toimitetaan talousyksikölle (UM resurssisuunnittelu) viimeistään 28.2.2023 ja ne tallennetaan Palkeissa Kiekun taloushallintojärjestelmään.

Edustuston tulee tallentaa sille osoitettu toimintamenomääräraha sisäiseksi budjetiksi edustustojen budjetointisovelluksen työkirjassa Edustustojen sisäinen suunnitelma määräaikaan 28.2.2023 mennessä. Edustustojen taloushallintovastaaville järjestetään tätä koskevat koulutukset viikoilla 6 ja 7. Sisäisen suunnitelman mukainen toimintamenomääräraha (netto) tallennetaan Palkeissa jakopäätöksen mukaisesti edustuston tulosityksikölle.

Valuuttakurssien seuranta ministeriössä ja edustustoissa

Ministeriö seuraa keskitetysti valuuttakurssien vaikutusta edustustojen bruttomäärärahaan. Seurannan perustana on ministeriön kuukausittain julkaisemat valuuttakurssit ja edustustojen valuuttamääräinen määrärahan käyttö. Määrärahatarkistusten yhteydessä ministeriön talousyksikkö tarkistaa myös valuuttakurssien vaikutuksen edustustojen bruttomäärärahaan ja korjaa tältä osin niiden bruttomenojen budjettia. Näin varmistetaan, etteivät valuuttakurssien muutoksilla ole toiminnallista vaikutusta edustustoissa.

Taloussääntö ja hankintanormi

Määrärahojen riittävyys seuramisesta, menojen hyväksymisestä ja menotositteiden käsittelystä sekä menon hyväksyjän vastuusta on annettu pysyväisohjeet ministeriön taloussäännössä (Normi 6/2012/VN/17866/2022-UM-1/14.6.2022). Ulkoasiainhallinnon hankinnasta ja omaisuuden hallinnasta määrätään normissa 3/2022/PC0TQ24A-62/25.3.2022. Normit löytyvät Kampuksesta: <https://kampus.vnv.fi/tyon-tueksi/Sivut/Normit-UM.aspx>.

Tilipuitteet vuodelle 2023

Vuoden 2023 tilipuitteet on tallennettu Kampukseen (<https://kampus.vnv.fi/tyotila/tas-10/Talous-julkiset/Forms/Aiheen%20mukaan.aspx> / Tilikartta; dokumentit on nimetty 2023 LKP-tilikartta; 2023 TAKP-tilikartta jne.). Tilikarttoja ylläpidetään ja päivitetään tilikauden aikana Kampuksessa. Lisäohjeita saa UM Taloudesta ja UM Edustustopalveluista.

Määrärahatarkistukset vuonna 2023

Talousyksikön resurssisuunnittelu valmistelee vuoden aikana keskitetysti kaksi määrärahatarkistusta:

- Toukokuussa 2023 tarkistetaan valuuttakurssimuutosten edustustojen bruttomenoihin aiheuttamat muutostarpeet. Tarkistus tehdään tammi-huhtikuun valuuttatoteuman perusteella. Erillisiä edustustojen esityksiä ei tarkistusta varten tarvita.
- Syyskuussa 2023 valmistellaan koko hallinnonalan määrärahatarkistus elokuun lopun tilanteen mukaisesti. **Määräaika hallinnonalan määrärahatarkistusesityksille on 31.8.2023.** Osastot toimittavat perustellut esityksensä Vahvassa talousyksikön resurssisuunnittelulle. Edustustot tekevät määrärahatarkistusesityksensä edustustojen budjetointisovellukseen määräaikaan mennessä. Erillistä toimeksiantoa määrärahatarkistuksesta ei anneta. Määrärahatarkistukseen tullaan sisällyttämään vain välttämättömät lisämenot, eikä se ole yksiköiden ja edustustojen resurssiesitysten täydennyskierros. Määrärahatarkistusesitys tehdään tammikuun 2023 tilikurssien mukaisena.

Edellisten lisäksi talousyksikön resurssisuunnittelu tarkistaa tarvittaessa esim. lisätalousarvioiden yhteydessä hallinnonalan määrärahaajan.

Määrärahojen jako vuonna 2023

	Määrärahat 2023
24. Ulkoministeriön hallinnonala (TAT 2023)	
24. Ulkoministeriön hallinnonala ml. smr 2022 mom. 24.01.01 ja 24.90.66	1 399 491 832,31
24.01.01 Ulkoasiainhallinnon toimintamenot ml. smr 2022 55 430 886,13 euroa	313 936 886,13
24.01.01.1 Ministeriö	15 837 000
Ulkoministeri (UMI)	705 000
Kehitysyhteistyö- ja ulkomaankauppaministeri (KEUMI)	300 000
Valtiosihteeri (VSI)	77 000
Alivaltiosihteeri, ulko- ja turvallisuuspolitiikka (AVS-POL)	75 000
Alivaltiosihteeri, kansainvälinen kauppa (AVS-KPO)	70 000
Alivaltiosihteeri, kehityspolitiikka (AVS-KEO), ml. kehityspoliittinen toimikunta (KPT) 76 000 euroa	148 000
Alivaltiosihteeri, sisäiset ja ulkoiset palvelut (AVS-PAL)	45 000
Kansallinen turvallisuusviranomainen (NSA)	40 000
Suunnittelu- ja tutkimusyksikkö (STU)	393 000
Sisäisen tarkastuksen yksikkö (STY)	145 000
Kehitysevaluoinnin yksikkö (EVA-11)	6 000
Talouslyksikkö (TAS)	15 000
Poliittinen osasto (POL)	1 970 000
Kansainvälisen kaupan osasto (KPO)	1 159 000
Kehityspoliittinen osasto (KEO)	601 000
Eurooppa-osasto (EUR)	1 824 000
Itäosasto (ITÄ)	533 000
Amerikan ja Aasian osasto (ASA)	1 141 000
Afrikan ja Lähi-idän osasto (ALI)	430 000
Viestintäosasto (VIE)	2 760 000
Hallintopalvelut ml. sen alaiset yksiköt (HAL)	285 000
Oikeuspalvelu (OIK)	1 809 000
Kansalaispalvelut (KPA)	722 000
Protokollapalvelut (PRO)	584 000
RRF-rahoitus	3 464 113,67
4.22.24.01.01.3/24.01.01.1.3 AVS-KPO: Virtual Finland (RRF2) (4.22.24.01.01.1.3 2 464 113,67 euroa, 24.01.01.1.3 800 000 euroa)	3 264 113,67
24.01.01.1.3 Henkilöstöhallinto	200 000
Toimialavastaavat määrärahat	182 871 000,01
4.22.24.01.01.2/24.01.01.2 Henkilöstöhallinto	146 265 000
4.22.24.01.01.3 Taloushallinto	2 905 000
4.22.24.01.01.4/24.01.01.4 Kiinteistöhallinto (4.22.24.01.01.4 bruttomenot 1 756 000 euroa, 2.01.01.01.4 tulot 550 000 euroa)	1 206 000
4.22.24.01.01.5/24.01.01.5 Tietohallinto (bruttomenot 27 008 000,01 (4.22.24.01.01.4 2 226 639,01 euroa, 24.01.01.01.5 24 781 361 euroa), tulot 24.01.01.5 tulot 1 550 000 euroa)	25 458 000,01
4.22.24.01.01.6 Turvallisuus	2 850 000
4.22.24.01.01.7 Koulutus	600 000
4.22.24.01.01.8 Hankinta- ja tukipalvelut	3 587 000
Edustustojen toimintamenot	
24.01.01.9 Edustustot	86 062 000
Eurooppa-osaston edustustot	30 265 000
Itäosaston edustustot	6 150 000
Amerikan ja Aasian osaston edustustot	26 705 000
Afrikan ja Lähi-idän osaston edustustot	13 867 000
Erityisedustustot	9 075 000
24.01.01.1.1/24.01.01.1.3 Jakamaton (TAS) (24.01.01.01.1.1 24 210 639 euroa/4.22.24.01.01.1.2 1 492 133,45 euroa)	25 702 772,45
24.01.20 Tiede- ja kulttuuri-instituuttien menot	1 005 000
Hallintopalvelut (HAL)/Kiinteistö- ja hankintahallinto (HAL-60)	1 005 000

24.01.29 Ulkoministeriön hallinnonalan arvonlisäveromenot	14 220 000
24.01.29.1 Ulkoasiainhallinnon arvonlisäveromenot	8 520 000
24.01.29.2 Kehitysyhteistyön arvonlisäveromenot	5 700 000
24.01.74 Talonrakennukset	12 500 000
Hallintopalvelut (HAL)/Kiinteistö- ja hankintahallinto (HAL-60)	11 580 000
Hallintopalvelut (HAL)/Turvallisuusyksikkö (HAL-70)	920 000
24.10.20 Suomalaisten kriisinhallintajoukkojen ylläpitomenot	50 680 000
24.10.20.01-23 Puolustusvoimat (PV)	50 280 000
24.10.20.09 Poliittinen osasto (POL)	400 000
24.10.21 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan	19 248 000
24.10.21.01 Siviilihenkilöstön osallistuminen kriisinhallintaan (POL)	18 948 000
24.10.21.02 Vaalitarkkailijat (POL)	300 000
24.10.22 Rauhanvälitys	2 500 000
24.10.22 Rauhanvälitys (POL)	2 500 000
24.30.66 Varsinainen kehitysyhteistyö (KEO)	713 012 000
24.30.66.1 Monenkeskinen kehitysyhteistyö	219 211 000
24.30.66.2 Maa- ja aluekohtainen kehitysyhteistyö	196 404 000
24.30.66.3 Euroopan kehitysrahasto	28 691 000
24.30.66.4 Maittain kohdentamaton kehitysyhteistyö	58 111 000
24.30.66.5 Humanitaarinen apu	92 000 000
24.30.66.6 Kehitysyhteistyön suunnittelu- ja tukitoiminnot sekä kehityspoliittinen tiedotus	5 695 000
24.30.66.7 Kehitysyhteistyön evaluointi ja sisäinen tarkastus	2 050 000
24.30.66.8 Tuki kansalaisjärjestöjen kehitysyhteistyölle ja kehitysyhteistyötiedotukselle sekä kuntasektorin kehitysyhteistyölle	87 950 000
24.30.66.9 Korkotuki-instrumentti	22 900 000
24.30.67 Demokratia- ja oikeusvaltiotuki (1 htv) (KEO)	3 060 000
24.30.88 Finnfundin pääoman korottaminen (KEO)	10 000 000
24.30.89 Kehitysyhteistyön finanssisijoitukset (KEO)	129 730 000
24.90.68 Itämeren, Barentsin ja arktisen alueen yhteistyö (9 htv) (ITÄ)	3 000 000
24.90.23 Etyj-puheenjohtajuus (TAS)	1 569 000
24.90.50 Eräät valtionavut	2 241 000
Viestintäosasto (VIE)	445 000
Poliittinen osasto (POL)	1 766 000
Ulkoministeri (UMI)	30 000
24.90.51 Häädänalaisten avustaminen (KPA)	45 000
24.90.66 Eräät jäsenmaksut ja rahoitusosuudet ml. smr 2022 11 834 946,18 euroa	121 944 946,18
Eurooppa-osasto (EUR)	30 081 000
4.22.24.90.66/24.90.66 Poliittinen osasto (POL) (takp 4.22.24.90.66: 11 834 946,18 euroa, takp 24.90.66: 64 467 054 euroa)	74 302 000,18
Kansainvälisen kaupan osasto (KPO)	4 196 000
Itäosasto (ITÄ)	513 000
Afrikan ja Lähi-idän osasto (ALI)	380 000
Oikeuspalvelu (OIK)	2 419 000
Viestintäosasto (VIE)	30 000
Jakamaton (TAS)	10 023 946
24.90.87 Pääomasijoitus Instex S.A.S.:lle (ALI)	300 000
24.90.95 Kurssivaihtelut	500 000